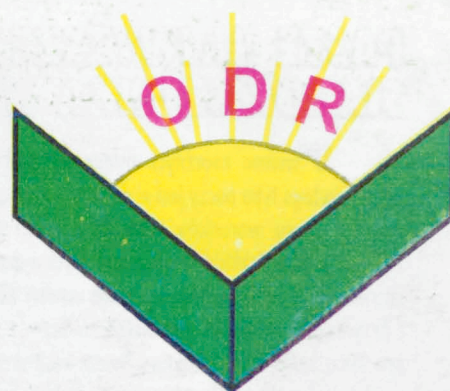

Czerwiec 6 (118)1998

ISSN 1233-8494

Doradztwo Rolnicze

CENA 60gr

W GRABANOWIE

Ośrodek Doradztwa
Rolniczego w Grabanowie
zaprasza na "Dni Otwartych Drzwi"

W programie:

21 06 1998 - Grabanów godz 10⁰⁰

Seminarium nt: Potrzeba zachowania pszczoły
rasy środkowo - europejskiej - dr hab.Zygmunt Jasiński
SGGW Warszawa.

28 06 1998 - ODR Grabanów i Zespoły Doradztwa
Rolniczego.

Prezentacja programów komputerowych,
doradztwo technologiczne, kredytowe, marketingowe,
wiejskiego gospodarstwa domowego oraz z zakresu
mechanizacji rolnictwa

1.Biała Podlaska ul.Żeromskiego 3 - tel.343 32 34

2.Radzyń Podl.ul.Dąbrowskiego 9 - tel.352 84 06

3.Wisznice ul.Warszawska 13 - tel.378 22 49

4.Łosice ul.Piłsudskiego 6 -tel.357 26 65

5.Parczew ul.Piwonia 50 -tel.354 24 74

PASZE NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI- SIANOKISZONKA W BELACH

Pomimo znacznych osiągnięć w technologii produkcji siana, produkcja tego typu paszy jest w dalszym ciągu uzależniona od panujących podczas zbioru warunków atmosferycznych. Jest to związane często z dużymi stratami składników pokarmowych w sianie, którego stosowanie do skarmiania zwierząt wpływa w sposób ujemny na wydajność mleczną krów i przyrosty masy bydła opasowego. Jednym z rozwiązań tego ważnego problemu jest zmiana struktury konserwacji prowadząca do zmniejszenia produkcji siana i zwiększania sianokiszonki. Takie działania pozwoliłyby znacznie lepiej w warunkach Polski zagospodarować pasze naturalne z powierzchni około 4 mln. ha. Ponadto liczne badania naukowe prowadzone zarówno przez placówki krajowe jak i zagraniczne wykazały, że zastosowanie w żywieniu bydła sianokiszonek znacznie **poprawia wydajność mleczną i przyrosty zwierząt**.

W ostatnich latach technologia sianokiszonki stała się szlagierem w wielu krajach europejskich, szczególnie zaś w Skandynawii, gdzie jak się szacuje 50% zielonek zagospodarowywanych jest tym sposobem. W krajach tych obok tradycyjnych sposobów wprowadzono nowe technologie zakiszania materiału zbieranego prasami formującymi duże bele cylindryczne lub prostopadłościennie.

Do tej pory w nielicznych gospodarstwach krajowych sianokiszonka produkowana jest w postaci sieczki lub całych roślin i składowana w silosach przejazdowych lub w pryzmach. Technologie te charakteryzują się występowaniem strat zarówno ilościowych jak i jakościowych, będących skutkiem trudności związanych z dokładnym ubiciem i uszczelnieniem materiału oraz ze stratami podczas jego wybierania na skutek tzw. wtórnej fermentacji.

W przypadku zastosowania nowoczesnej technologii zakiszania zielonek w formie dużych, bel cylindrycznych promowanej i rozwijanej przez SIPMA SA w Lublinie zostają pokonane wymienione powyżej trudności. Ponadto **technologia ta jest bardziej przyjazna dla środowiska, głównie dzięki wyeliminowaniu wycieków soków kiszonkowych i eliminacji nieprzyjemnego, swoistego zapachu kiszonki**. W skrócie technologia ta obejmuje:

☐ **Koszenie.** Najkorzystniejsze warunki koszenia zapewnia kosiarka rotacyjna Z-184 "PRERIA", która przy średnim i większym poroście daje pokos nadający się do bezpośredniego zbioru prasą zwijającą bez dodatkowych zabiegów mechanicznych. Zielonkę przeznaczoną na kiszonkę należy po ścięciu pozostawić w zależności na 20-30 godzin w celu przewędnięcia, tak aby uzyskać zawartość 40-50% suchej masy.

☐ **Zbiór.** Do zbioru zielonki można stosować prasy zwijające Z-279 oraz Z-279/1. Podczas zwijania bel należy dostosować prędkość prasy do wielkości plonu. Równomiernie sprasowana bela o dużym zgncie daje optymalne warunki uzyskania wartościowej kiszonki. Wydajność pras zwijających produkcji SIPMA SA wynosi 10-15 ha dziennie (200-250 bel).

☐ **Transport.** Sprasowane bele transportowane są do miejsca ich owijania, które powinno znajdować się w bezpośredniej bliskości miejsca składowania. Do transportu należy używać przyczep skrzyniowych o ładowności min. 6 ton. Załadunek i rozładunek najkorzystniej jest wykonywać ładowaczem czołowym wyposażonym w chwytak bel T-371 "KRAB". Natomiast w przypadku stosowania przyczep niskopodwoziowych załadunek bel najlepiej jest realizować przy pomocy specjalistycznego nośnika widłowego T-367 "SOLO".

☐ **Owijanie.** Sprasowane bele należy możliwie szybko owinać. Do owijania można stosować owijkarkę Z-274 "TEKLA", bądź owijkarkę samozaladowczą Z-281 "ARIADNA". W przypadku pierwszej z owijkarek do załadunku bel należy stosować to samo oprzyrządowanie jak w przypadku transportu.

☐ **Składowanie i przechowywanie.** Owinięte bele należy przetransportować do miejsca składowania i przy pomocy ładowacza czołowego, z chwytakiem T-371 "KRAB" ułożyć maksymalnie w 2 warstwach. W miejscu składowania nie może gromadzić się woda oraz powinno być ono wolne od roślinności. Wskazane jest również rozłożenie na powierzchni przeznaczonej do składowania folii. Przechowywane bele należy chronić przed mechanicznym uszkodzeniem folii oraz poddawać okresowej kontroli.

☐ **Skarmianie.** Skarmianie sianokiszonki można rozpocząć po około 6-ciu tygodniach kiszenia. Okres przydatności do spożycia dobrze zabezpieczonej i nie uszkodzonej beli, wynosi 2 lata. Przed rozpoczęciem rozwijania beli należy usunąć folię i sznurek opasujący bele. Do rozwijania beli można usuwać rozwijacz H-912 "ROZMARYN" lub rozdrabniacz bel H-186 "KRUK". Możliwe jest również ręczne rozwijanie bel w korytarzu paszowym.

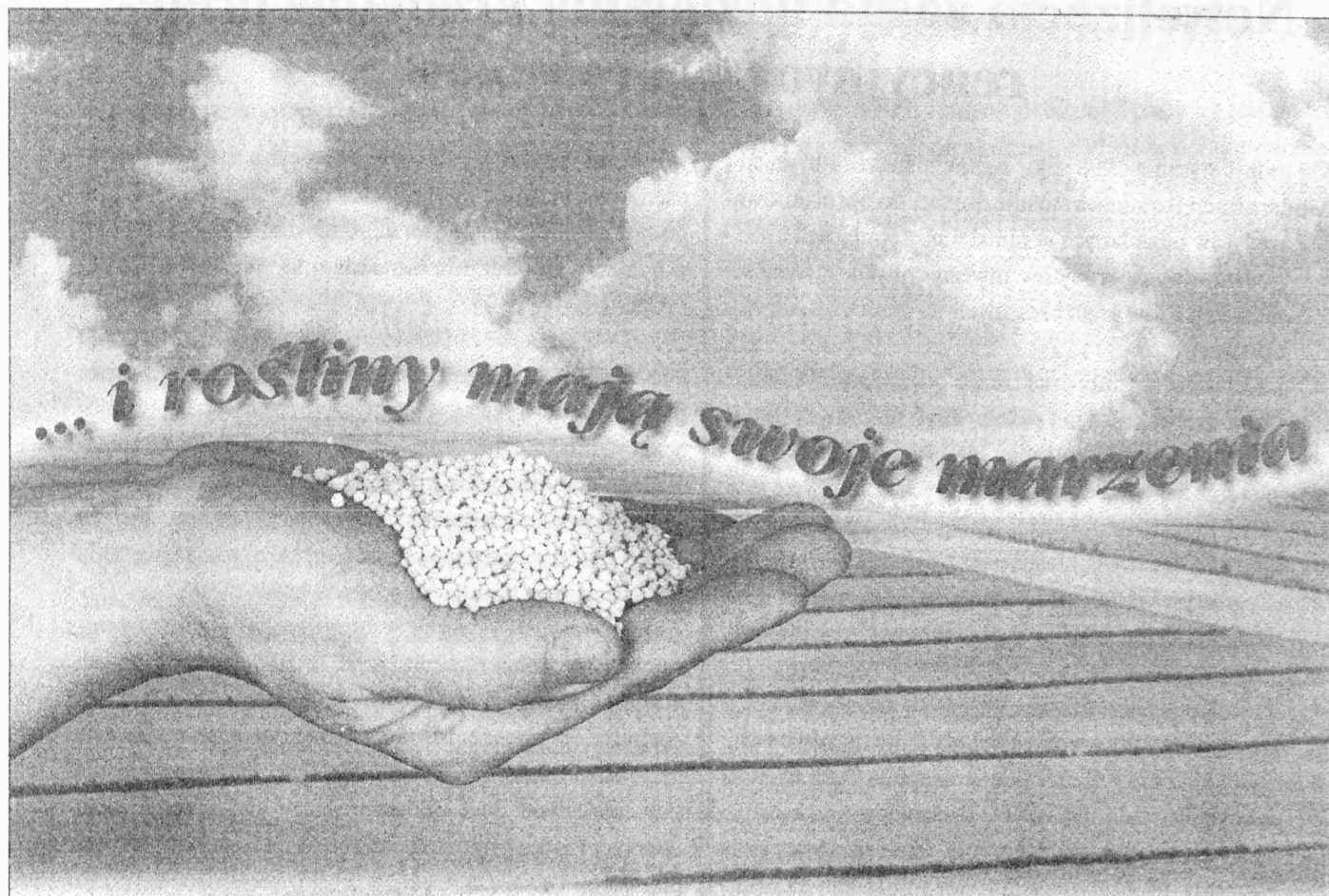
Jakość kiszonki, otrzymywanej za pomocą linii technologicznej SIPMA SA, jest oceniana bardzo wysoko także w przypadku dużej zawartości suchej masy. Wg opinii SGGW i IMUZ *"Uzyskana tą metodą pasza jest najwyższej jakości. Potwierdzają to badania organoleptyczne jak i wyniki analizy chemicznej. Sianokiszonka posiada przyjemny winno-owocowy zapach, jasno oliwkową barwę i dobrze zachowaną strukturę. Stwierdzono wysoką zawartość potrzebnego kwasu mlekowego, pewną ilość kwasu octowego i brak niepożądanego kwasu masłowego. W skali Fliega Zimera sianokiszonki uzyskiwały od 88-100 punktów. Pasza jest również chętnie zjadana przez zwierzęta"*.

Koszt jednostkowy produkcji z wykorzystaniem zestawu maszyn wspomnianej linii technologicznej jest porównywalny z kosztami produkcji sianokiszonki w postaci sieczki z zastosowaniem samojazdnego kombajnu zielonkowego, składowanej w silosach przejazdowych. Mając jednak na uwadze doskonałą jakość uzyskiwanej kiszonki, brak strat ilościowych i jakościowych jakie występują w technologiach tradycyjnych należy jednoznacznie stwierdzić, że **technologia zakiszania zielonek w formie bel cylindrycznych jest znacznie bardziej efektywna w porównaniu z metodami tradycyjnymi**.

Na zakończenie należy jeszcze raz nadmienić, że **uzyskanie tak korzystnych efektów produkcyjnych sianokiszonki stało się możliwe dzięki podjęciu produkcji niezbędnych do tego celu maszyn przez SIPMA SA w Lublinie**. Stosując bowiem maszyny produkcji zagranicznej jednostkowe koszty produkcji byłyby znacznie wyższe.

artykuł reklamowy

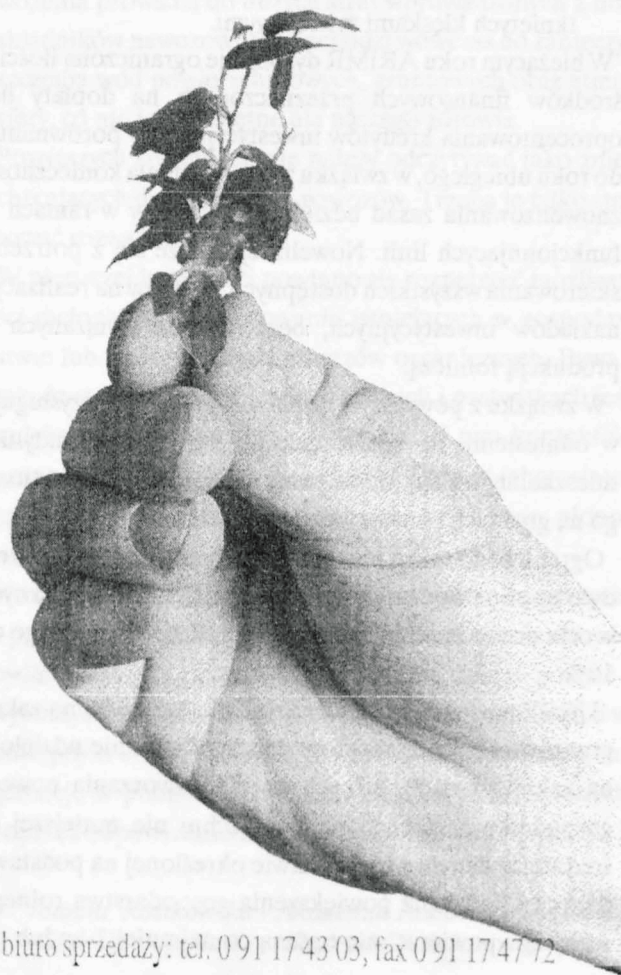

... i rośliny mają swoje marzenia

„Podobnie jak ludzie,
rośliny także mają
swoje marzenia.
Śni się im
przyjazne SŁOŃCE.
WODA, która ugasi
ich pragnienie.
A przede wszystkim
polickie NAWOZY,
bez których nawet
najlepsza ziemia
nie da dobrego
plonu.
Nie wystarczą im
moje opiekuńcze dłonie”.

**ZAKŁADY
CHEMICZNE
POLICE S. A.**

Zakłady Chemiczne "Police" S.A., ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police, biuro sprzedaży: tel. 0 91 17 43 03, fax 0 91 17 47 12

Nowelizacja zasad udzielania kredytów preferencyjnych dla rolników

Od dnia 1 stycznia 1998 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa stosuje dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych w ramach następujących linii:

- podstawowych kredytów inwestycyjnych, z wyłączeniem kredytów przeznaczonych na przetwórstwo rolno-spożywcze,
- na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia,
- na zakup gruntów rolnych,
- na realizację przedsięwzięć objętych branżowym programem restrukturyzacji i modernizacji mleczarstwa,
- na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe miejsca pracy w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich oraz w gminach miejsko-wiejskich, gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej,
- na realizację przedsięwzięć objętych branżowym programem wspólnego użytkowania maszyn rolniczych,
- na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji zaakceptowanego przez Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Finansów programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa,
- na wznowienie produkcji rolnej na obszarach dotkniętych klęskami żywiołowymi.

W bieżącym roku ARiMR dysponuje ograniczoną ilością środków finansowych przeznaczonych na dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w porównaniu do roku ubiegłego, w związku z tym zaistniała konieczność znówelizowania zasad udzielania kredytów w ramach 8 funkcjonujących linii. Nowelizacja wiąże się z potrzebą skierowania wszystkich dostępnych środków na realizację nakładów inwestycyjnych, bezpośrednio związanych z produkcją rolniczą.

W związku z powyższym dopłaty Agencji nie przysługują w odniesieniu do kosztu zakupu lub budowy budynku mieszkalnego z wyjątkiem programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa.

Ograniczono także możliwość przeznaczenia części kredytu na sfinansowanie obrotowych nakładów rzeczowych w celu uruchomienia pierwszego cyklu produkcyjnego do 10%.

Uściślone zostały zasady udzielania kredytów na zakup gruntów rolnych. Kredyt może zostać obecnie udzielony na zakup gruntów rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni nie mniejszej od średniej w danym województwie określonej na podstawie danych GUS bądź powiększenia gospodarstwa rolnego, mającego powierzchnię ogólną co najmniej 1 ha lub po-

wierzchnię użytków rolnych nie mniejszą niż 1 ha przeliczeniowy obliczoną wg zasad stosowanych przy naliczaniu podatku rolnego do powierzchni nie mniejszej od średniej w danym województwie określonej na podstawie danych GUS.

Kredyt w ramach branżowego programu restrukturyzacji i modernizacji mleczarstwa może być udzielany oprócz producentom mleka i jego przetwórcom także podmiotom tworzącym laboratoria oceny mleka. Uściślone zostały także warunki, jakie muszą spełniać producenci mleka ubiegający się o kredyt w ramach tego programu, dotyczą one minimum sprzedaży mleka rocznie oraz posiadania lub utworzenia minimalnego stada krów.

ARiMR uściśliła decyzję w kwestii możliwości kredytowania w ramach funkcjonujących linii zakupu używanych maszyn i urządzeń rolniczych. Stosowanie dopłat przez Agencję do oprocentowania kredytów jest możliwe w przypadku sprzętu wyprodukowanego nie wcześniej niż trzy lata przed datą zakupu i który jest przedmiotem obrotu z zastosowaniem preferencji państwowych po raz pierwszy.

Obecnie istnieje możliwość finansowania przedsięwzięć z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego w ramach i na zasadach określonych w linii na tworzenie nowych stałych miejsc pracy, w działalnościach pozarolniczych w gminach wiejskich oraz w gminach miejsko-wiejskich gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej.

Zgodnie z zasadami udzielania kredytów z dopłatą do oprocentowania ze środków ARiMR, jednym z warunków, które musi spełniać kredytobiorca jest posiadanie wymaganego udziału własnego. W celu wyeliminowania wielu rozbieżności Agencja sprecyzowała co mieści się pod pojęciem udział własny kredytobiorcy:

- wartość posiadanych nieruchomości, które wykorzystane będą bezpośrednio do realizacji przedsięwzięcia objętego kredytem,
- zgromadzone przez inwestora na rachunku bankowym środki pieniężne przeznaczone na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego,
- wartość zgromadzonych materiałów, które wykorzystane będą bezpośrednio do realizacji przedsięwzięcia objętego kredytem,
- koszty dokumentacji projektowej.

Ostatecznej oceny udziału środków własnych kredytobiorcy dokonuje bank zawierający umowę kredytową.

Krystyna Laskowska

Źródła azotu w glebach użytków zielonych

Azot zajmuje trzydziestą pozycję wśród pierwiastków wchodzących w skład litosfery, hydrosfery i atmosfery. Natomiast w samej atmosferze wysuwa się na pierwsze miejsce (78 %). O jego roli w biosferze świadczy fakt, że ilościowo jest on po węglu, tlenie i wodorze czwartym składnikiem organizmów żywych. Warto jednak podkreślić, że 99 % azotu atmosferycznego stanowi gazową nieaktywną formę pierwiastka ze względu na wysoki nakład energii niezbędnej do rozbicia wiązań cząsteczek N_2 . Stąd jest bezpośrednio niedostępny roślinom. Poza azotem cząstkowym w atmosferze występuje on w postaci tlenków i amoniaku (N_2O , NO , NO_2 , NH_3), które powstają pod wpływem wyładowań elektrycznych oraz pochodzą ze spalania węgla i produktów ropopochodnych, a także ulatniają się z gleby i przechowywanych nawozów organicznych (gnojówka, obornik, komposty). Podaje się, że na użytkach zielonych azot ulatnia się w formie tlenków w ilości $10 \text{ kg} \times \text{ha}^{-1}$ rocznie. Jako podstawowe źródła azotu dostępnego roślinom w glebie należy wymienić :

1. Azot z opadów atmosferycznych
2. Azot wiązany biologicznie z powietrza
3. Mineralizacja glebowej substancji organicznej
4. Azot z nawozów

Szacuje się, że w rejonach rolniczych Polski, o małej ilości opadów atmosferycznych, do gleby dostaje się około $15 \text{ kg} \times \text{ha}^{-1}$ azotu, natomiast w rejonach uprzemysłowionych z zakładami syntezy amoniaku ilość ta dochodzi rocznie do $35 \text{ kg} \times \text{ha}^{-1}$.

Około 35 % azotu związanego z powietrza biologicznie przypada na wolno żyjące w glebie drobnoustroje. Do najbardziej znanych należą *Clostridium* i *Azotobacter*, ale w rzeczywistości jest ich ponad 150 gatunków. Dochodzą tu sinice oraz niektóre grzyby. Pozostałe 65 % przypisuje się bakteriom brodawkowym (*Rhizobium*) żyjącym w symbiozie z roślinami motylkowatymi. Podstawowym warunkiem dobrego rozwoju wspomnianych bakterii jest wilgotność, dostęp tlenu do korzeni roślin, pH zbliżone do obojętnego lub zasadowego, a także intensywna fotosynteza prowadzona przez rośliny symbiotyczne. Na ograniczenie efektywności wiązania azotu przez bakterie brodawkowe wpływają stosowane w ochronie roślin pestycydy oraz zanieczyszczenie gleby metalami ciężkimi, a szczególnie kadmem. Na podstawie wielu eksperymentów stwierdzono, że 1 % udziału motylkowatych w runi użytków zielonych dostarcza glebie od 3 do $5 \text{ kg} \times \text{ha}^{-1}$ azotu. Wynika stąd, że 30 % udział tych roślin w runi trawiastej pozwala na prawie całkowite pominięcie nawożenia azotowego.

Kolejnym źródłem azotu w glebie łąk i pastwisk jest mineralizacja substancji organicznej, czyli obumierających części roślin i próchnicy, a na glebach organicznych także podłoża torfowego. Przyspieszona mineralizacja gleb organicznych zachodzi po nadmiernym ich napowietrzeniu. Ma to miejsce w przypadku źle funkcjonujących urządzeń melioracyjnych, które nie regulują, lecz tylko odprowadzają wodę. Podobnie niekorzystne jest przeorywanie użytków zielonych położonych na torfach. Dlatego ten zabieg należy ograniczyć tylko do sytuacji naprawdę koniecznych.

Z punktu widzenia gospodarki jak i ekologii nadmierna mineralizacja gleb organicznych jest zjawiskiem szkodliwym doprowadzającym do zanieczyszczenia środowiska oraz degradacji gleby i runi.

Najdroższym źródłem azotu na użytkach zielonych są nawozy mineralne, a następnie nawozy organiczne (głównie gnojowica).

Najdroższym, bowiem rolnik musi je kupić lub odpowiednio wytworzyć (gnojowica). Poza tym proces produkcji syntetycznych nawozów azotowych jest bardzo energochłonny i zanieczyszczający środowisko. Trzeba pamiętać również, że nadmierne lub nieumiejętne stosowanie nawożenia prowadzi do dużych strat wprowadzonych z nim składników nawozowych i dochodzi wówczas do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gruntowych oraz atmosfery, co nie jest obojętne dla naszego zdrowia.

Powyższych stwierdzeń nie należy odczytywać jako zniechęcających do stosowania nawozów. Trzeba je tylko stosować rozważnie.

W pierwszej kolejności powinno się rozpatrzyć możliwości racjonalnego zastosowania istniejących w gospodarstwie lub tanio nabytych nawozów organicznych. Bywa i tak, że stosowanie gnojowicy na łąkach i pastwiskach jest radykalnym sposobem jej utylizacji. W tym kontekście azotowe nawozy mineralne należy traktować jako ostateczny sposób zaopatrzenia roślin w ten najbardziej plonotwórczy pierwiastek.

Nowoczesny rolnik, który dba o środowisko swojego życia i pragnący uzyskać dobre efekty ekonomiczne w chowie bydła lub innych przeżuwaczy, powinien dobrze poznać i wykorzystać przyrodnicze uwarunkowania produkcji, a w następnym etapie umiejętną i finansowo uzasadnioną ingerencję w podnoszenie plonowania użytków zielonych poprzez odpowiednio dobrane nawożenie azotowe.

Joanna Rostkowska - Akademia Rolnicza w Poznaniu
Sawicki Bogusław - Akademia Rolnicza w Lublinie

Problemy dostosowawcze polskiego rolnictwa do Unii Europejskiej

Rolnictwo polskie staje aktualnie wobec problemów globalnych, które składają się na strategię jego restrukturyzacji i modernizacji i to w skali mikro jak i całego sektora. Gospodarstwa rolne stają wobec przymusu obniżenia kosztów produkcji wywołanego konkurencją zagraniczną. Sytuacja w tym względzie jest złożona. Mamy znaczne nadwyżki siły roboczej, dla której nie ma alternatywnego zatrudnienia i nie bardzo wiadomo jak ten problem szybko rozwiązać. Ewolucja ta będzie następować, ale w wolnym tempie. Wydaje się, że restrukturyzacja i modernizacja polegać będzie na "wchodzeniu" nowoczesności do istniejącej struktury i przesuwaniu się w kierunku dużych gospodarstw. Z przykrością, ale gwoźli prawdy, można pokusić się o stwierdzenie, że na rynku utrzymują się tylko rolnicy, którzy znajdują środki finansowe na modernizację swoich gospodarstw i będą prowadzić opłacalną produkcję według nowoczesnych technologii opartych na zestawach maszyn nowej generacji. Pozostałe gospodarstwa nie mające możliwości inwestycyjnych, będą utrzymywane na wsi ze względów socjalnych. Opierając się na wynikach Powszechnego Spisu Rolnego za 1996 r. spróbujmy bliżej przyrzeć się jak wygląda nasze rolnictwo z bliska.

Otóż, dokonując analizy rolnictwa w/g Powszechnego Spisu Rolnego za 1996r, wynika:

Na 31 mln ha powierzchni ziemi ogółem 28 % stanowią obszary leśne. Obszary rolne - 19 mln ha, stanowią 60 % pow. ogółem. Ponad 3/4 ziem użytkowanych rolniczo to ziemie uprawne. Najważniejszymi uprawami są zboża 60% upraw i ziemniaki 11 %. Istnieje ponad 3 mln gospodarstw indywidualnych, w tym ok. 2 mln indywidualnych gospodarstw rolniczych oraz ok. 1 mln działek rolnych. Jeśli chodzi o strukturę, to są to głównie gospodarstwa małe, 50 % stanowią gospodarstwa o pow. do 5 ha uż.rol., dysponują one ok. 20 % powierzchni kraju. Zróżnicowanie gospodarstw pod względem wielkości jest główną przyczyną skali produkcji, wyposażenia w środki produkcji, a przede wszystkim poziomu dochodów gospodarstw. Można pokusić się o stwierdzenie, że zróżnicowanie dochodów wpływa w następstwie na pogorszenie warunków życia i funkcjonowania gospodarstw. W zasadzie co drugie gospodarstwo produkuje na rynek, pozostała część gospodarstw produkuje na potrzeby własne, wiele z tych gospodarstw funkcjonuje bo mieszkańcy nie mają innej pracy

i produkują aby poprawić swój budżet i wyżywić się. W produkcji zwierzęcej nastąpiło zmniejszenie liczby zwierząt gospodarskich, duża część budynków od lat jest nie-remontowana, przeciętne stado bydła liczyło 3-4 sztuki /w tym 2 krowy/, a trzody chlewnej 8 szt. Prawie co drugie indywidualne gospodarstwo rolne posiada ciągnik z tym, że w większości odległej daty. Poprawiło się wyposażenie gospodarstw w kombajny zbożowe, ziemniaczane, oraz dojarki i schładzarki do mleka. Przy małej akumulacji w gospodarstwach i pewnych doświadczeniach z przeszłości, rolnicy w niewielkim stopniu korzystają z kredytów i tylko 1/3 rolników wypowiedziało się, że widzi możliwość rozwoju swego gospodarstwa. Ludności związanej z rolnictwem jest ponad 11,5 mln osób. Spis wykazał, że pod względem wykształcenia wieś jest znacznie opóźniona w stosunku do miast, w rywalizacji o rynki pracy, sytuacja młodzieży może się poprawić tylko poprzez poprawę wykształcenia.

Analizując spis, nie można zapomnieć też o grupie gospodarstw dużych, gdzie są to gospodarstwa o dużych powierzchniach i dobrym wyposażeniu w środki produkcji. Gospodarstwa te są nastawione na najbardziej opłacalne kierunki produkcji, w tym też w części na produkcję zwierzęcą i uprawy specjalne.

Z przedstawionych w skrócie spostrzeżeń można postawić następujące wnioski:

- podstawą do restrukturyzacji rolnictwa, poprawy losu mieszkańców związanych z rolnictwem jest pilna potrzeba edukacyjna,
- wiele osób może szukać szansy zmiany swej sytuacji dostosowując swą produkcję do potrzeb rynku oraz w przekwalifikowaniu się,
- konieczne jest dążenie do produkcji o wysokiej jakości.

Po takiej analizie wydaje mi się, że warto postawić kilka pytań dotyczących szans i zagrożeń jakie stają przed polskim rolnictwem po integracji z Unią Europejską.

Jaka jest polityka rolna w Polsce, czy w Polityce Państwa coś się zmienia ?

Od 1989 roku w Polsce nastąpiły ogromne przekształcenia w polityce rolnej i żywnościowej. Zaniechano poprzedniej polityki dotacji do środków produkcji i subsydiów dla konsumentów.

W latach, które nastąpiły po liberalizacji rynków rolnych stopniowo wprowadzano środki stabilizujące w celu osiągnięcia lepszej równowagi rynkowej i stabilizacji cen. Instrumenty polityki rolnej obejmują ceny gwarantowane oraz mechanizmy importowe i eksportowe, głównie zbóż, produktów mlecznych, wieprzowiny, wołowiny. W przypadku produktów roślinnych ceny minimalne są ustalane dla pszenicy i żyta przeznaczanych na spożycie przez ludzi oraz ustaleniom rynkowym podlega sektor cukrowniczy i mleczarski. Ceny rynkowe i ceny wspierane w Polsce / z wyjątkiem pszenicy i mięsa wieprzowego/ są znacznie niższe niż ceny UE. Podobne instrumenty są też w Unii Europejskiej.

Wiele wskazuje na to, że Polska w chwili uzyskania członkostwa w UE, będzie miała mniej więcej takie rolnictwo jakie jest obecnie, co oznacza, że podstawowe procesy restrukturyzacyjne będą realizowane już w ramach Unii.

Jakie mogą być korzyści po przystąpieniu do Unii Europejskiej ?

Na obecnym etapie trudno jest oszacować bilans korzyści i strat ponieważ zależy to od reform Wspólnej Polityki Rolnej, wynegocjonowanych warunków integracji oraz postępu dostosowań w gospodarce żywnościowej w okresie przedczłonkowskim.

Potencjalne korzyści wynikające dla polskiego sektora rolnego z integracją U E można ująć w kilku najważniejszych punktach:

1. Powstaną realne możliwości szybszego wzrostu gospodarczego, pozwalające na zwiększenie wsparcia z budżetu dla obszarów wiejskich.
2. Polska uzyska wolny, choć trudny i na konkurencyjnych zasadach, dostęp do liczącego ponad 380 mln konsumentów rynku zbytu.
3. Znacznie zostaną rozszerzone możliwości dopływu kapitału zagranicznego-nowe inwestycje i nowe technologie.
4. Wskutek wyższych cen na produkty rolne w Unii Europejskiej wzrosną dochody rolników.

Jakie mogą wystąpić zagrożenia ?

Po stronie potencjalnych najważniejszych zagrożeń można wymienić:

1. Małą zdolność konkurencyjną wielu polskich gospodarstw, wynikającą z przeciętnie małej skali produkcji.
2. Wysokie jednostkowe koszty produkcji oraz małą dochodowość dużej części gospodarstw.
3. Groźbę strukturalnego bezrobocia na obszarach wiejskich / ukryte bezrobocie/. Polska wieś jest przeludniona, około 1/4 ogółu pracujących jest zatrudniona w rolnictwie.
4. Przejście w posiadanie obcego kapitału wielu podmiotów gospodarczych przetwórstwa rolno-spożywczego.

Jaki jest więc zatem bilans szans i zagrożeń.

Bilans potencjalnych szans i zagrożeń wykazuje, że po zintensyfikowaniu procesów dostosowawczych /w tym restrukturyzacji i modernizacji/ polski sektor rolny może liczyć na korzyści jeszcze w okresie przedakcesyjnym i znaczne przyspieszenie rozwoju wsi i rolnictwa po uzyskaniu członkostwa w Unii Europejskiej.

Ze względu na wagę jaką rolnictwo zajmuje w gospodarce polskiej, oraz ze względu na szczególną pozycję rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w polityce U E, należy zrobić wszystko, aby ten istotny dla polskiej gospodarki sektor nie został zepchnięty na dalszy plan i żeby Polska z początkiem przyszłego stulecia nie stała się tylko rynkiem zbytu dla rolników Unii Europejskiej.

Spółdzielnia Pracy Obrotu Rolnego
Lublin ul.Długa 5 tel.744-24-71,744-23-66

OFERUJEMY :

- Środki ochrony roślin
- Folie ogrodnicze i budowlane
- Sznurki rolnicze
- Opryskiwacze ręczne i plecakowe

HURT-DETAL

Parczew ul.Bema 4 tel.(0-57)354-30-49

GWARANTUJEMY :

- Fachowe doradztwo
- Atrakcyjne upusty cenowe
- Sprzedaż w systemie ratalnym

ZDR Biała Podlaska
inż Wiesław Panasiuk

JAK ZABEZPIECZYĆ UPRAWY ZIEMNIAKÓW PRZED CHOROBAМИ I SZKODNIKAMI ?

Uzyskanie stabilnych jakościowo i ilościowo plonów ziemniaka, gwarantuje prawidłowa ochrona roślin wraz z innymi elementami agrotechniki.

Bravo 500 SC

Plamy pojawiające się na liściach kojarzą się najczęściej z Zarazą Ziemniaczaną, jednak coraz powszechniej na plantacjach występuje druga groźna choroba - Alternarioza.

Umiejętność odróżniania tych chorób może czasami uratować plantację, gdyż niestety większość z fungicydów stosowanych do zwalczania zarazy ziemniaczanej jest nieskuteczna wobec alternariozy, a niektóre z nich mogą nawet stymulować jej rozwój.

	Alternarioza	Zaraza ziemniaka
Termin występowania	Pierwsza dekada czerwca	koniec czerwca początek lipca
Wymagania klimatyczne	sucha i wilgotna pogoda występująca na przemian	wilgotna pogoda
Optymalna temperatura	19 - 23 ° C	12 - 15°C
objawy	Ciemnobrązowe plamy na liściach z charakterystycznymi, koncentrycznymi pierścieniami. Występują pojedynczo lub w skupieniach. Zainfekowane liście żółkną, a następnie brązowieją. W przypadku dużej infekcji cała roślina może być pozbawiona liści.	Rozmyte plamy początkowo jasnozielone na brzegach i wierzchołkach liści, z czasem brunatnieją i mogą objąć całą blaszkę liściową. Na dolnej stronie liści, na brzegach plam występuje biało-szary nalot, bardzo charakterystyczny dla tej choroby.

Jeśli chcemy zabezpieczyć plantację przed porażeniem wyżej opisanymi chorobami, zalecamy stosować preparat Bravo 500 SC. Fungicyd ten jest równie skuteczny wobec alternariozy, jak i zarazy.

Zabieg przeciwko alternariozie należy wykonać zwykle w pierwszej dekadzie czerwca gdy rośliny osiągną 10-15 cm - po pojawieniu się pierwszych objawów. Pozwoli on również zabezpieczyć plantację przed wczesnymi infekcjami zarazy ziemniaczanej.

Bravo zabezpiecza plantację na okres 8-10 dni. Następnie należy powtórzyć zabieg.

Zalecane dawki:

Alternarioza ziemniaka	2 - 3 l/ha
Zaraza ziemniaka	

Bravo 500 SC dokładnie pokrywa powierzchnię liścia, nie dopuszczając do powstania infekcji. Nawet silny deszcz po upływie 15 minut od zabiegu nie wpływa na zmniejszenie skuteczności.

Ziemniaki należy chronić do końca wegetacji, gdyż ma to olbrzymi wpływ na jakość plonu, jego zdolność do przechowywania, a tym samym na zysk jaki możemy osiągnąć. W krajach zachodnich często wykonuje się nawet do 10 zabiegów w sezonie, w Polsce średnio 1-2. Nie wydaje się, aby było ekonomicznie uzasadnione stosowanie programów zachodnich w naszych

warunkach, ale 4 zabiegi (jeden na alternariozę i trzy na zarazę) powinny być standardem.

ZALETY PREPARATU

- Nie rozkłada się pod wpływem światła i nie ulega parowaniu
- Nie powoduje ryzyka odporności
- Nie powoduje uszkodzeń roślin
- Jest trudno zmywalny nawet przez ulewne deszcze

FUNGURAN – OH 50 WP

Przed zarazą ziemniaka Bardzo dobre zabezpiecza fungicyd miedziowy - Funguran-OH.

Substancja aktywna - 50 % miedzi w postaci wodorotlenku miedziowego, sprawia, że preparat działa efektywniej niż tlenochlorek miedzi i inne sole miedziowe.

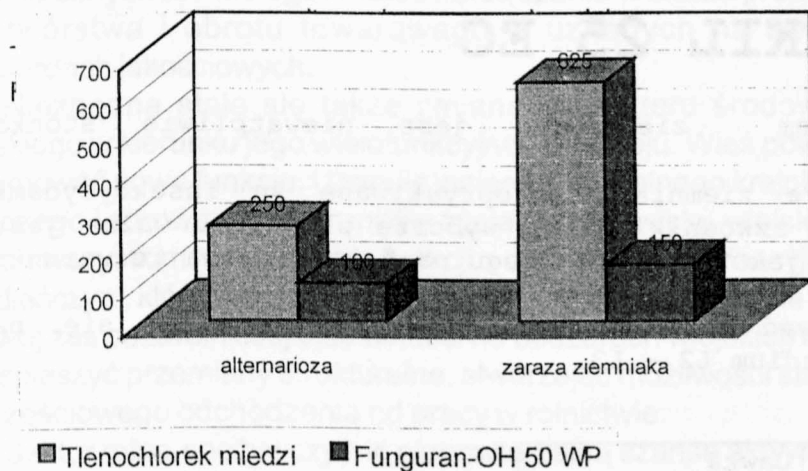
Kryształy wodorotlenku miedzi mają igiełkowy kształt, dzięki czemu lepiej przylegają do powierzchni roślin a tym samym zwiększają efektywność przy jednoczesnym obniżeniu wielkości dawki.

Zalecane dawki:

Choroba	Dawka
Zaraza Ziemniaka	2,5 - 3 l/ha

Funguran - OH 50 WP zapewnia obniżenie wielkości dawki. Np. przy zwalczaniu zarazy ziemniaka, aby uzyskać 90% efektywności należy zastosować 150 g miedzi w postaci wodorotlenku miedzi /100 l wody podczas kiedy miedzi w postaci tlenochloru miedzi - 625 g/100 l wody (Rys 1).

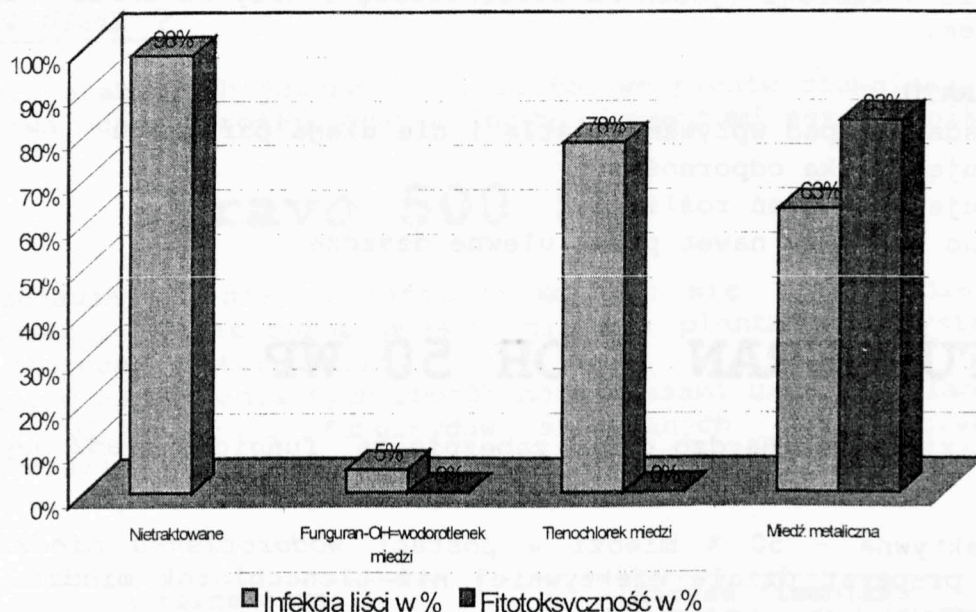
Dawka miedzi w
g/100 l wody

(Rys. 1)

Funguran-OH zapewnia polepszenie efektywności działania w porównaniu do innych soli miedziowych.

Funguran-OH już przy mniejszych dawkach miedzi zapewnia bardzo dobrą ochronę upraw przed chorobami i nie powoduje fitotoksyczności roślin (Rys.2).

Rys. 2

ZALETY PREPARATU

- Skuteczny przy dużo mniejszych dawkach niż preparaty oparte o tlenochlorek miedzi
- Lepiej przylega do powierzchni liścia, dlatego jest trudniej zmywalny niż inne wodorotlenki miedzi.
- Nie zawiera chloru, więc nie uszkadza ziemniaków, które są wrażliwe na chlor
- Wykazuje bardzo małe ryzyko pojawienia się odporności.
- Bardzo dobra rozpuszczalność pozwala na utrzymanie preparatu w postaci zawiesiny przez długi czas.

CYPERKIL 25 EC

Najgroźniejszym szkodnikiem ziemniaków jest niewątpliwie stonka ziemniaczana.

Niemal co roku plantacje ziemniaczane opryskiwane są insektycydami zwalczającymi te uciążliwe szkodniki. Przy wyborze preparatu ważna jest więc skuteczność działania jak i koszt zabiegu na hektar. Oba te warunki spełnia Cyperkil 25 EC.

Preparat najlepiej stosować w okresie masowego pojawienia się na plantacji larw stonki w stadium L2 - L3.

Zalecane dawki:

Szkodnik	Dawka
Larwy i chrząszcze stonki ziemniaczanej	0,1 l/ha

Cyperkil 25 EC należy do grupy pyretroidów, w związku z tym najskuteczniej działa gdy temperatura dobowa powietrza nie przekracza 20 °C. Cyperkil, w upalne lata najlepiej więc używać w nocy lub nad ranem, gdy temperatura jest najniższa.

Przy temperaturach przekraczających 21 °C, do zwalczania stonki ziemniaczanej zalecamy stosowanie preparatu Bancol 50 WP.

BIULETYN BIAŁSKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Miesięcznik Białkopodlaskiej Izby Rolniczej

STRATEGIA ROZWOJU ROLNICTWA

21 kwietnia br. Rada Ministrów przyjęła Średniookresową Strategię Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, która określa kierunki działań jakie zostaną podjęte w najbliższych latach w celu poprawy sytuacji na polskiej wsi.

Okres dostosowywania polskiego rolnictwa do gospodarki rynkowej zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami będzie procesem długotrwałym. Oczywiście, czas poszukiwania odpowiedniego miejsca dla sektora rolno-spożywczego w gospodarce narodowej i roli jaką ma w nim spełnić nie może trwać w nieskończoność. Ponadto jesteśmy w okresie niezwykle ważnym i doniosłym. Musimy określić jakie ma być optymalne usytuowanie polskiego rolnictwa w stosunku do Unii Europejskiej i gospodarki światowej. Wymaga to nie tylko określenia zakresu i stopnia naszych możliwości adaptacyjnych, ale przede wszystkim określenia stopnia zdolności sprostania nasilającej się konkurencyjności. Miarą sukcesu będzie osiągnięcie zdolności do kreowania i przyswajania współczesnych technologii i metod zarządzania w sferze produkcji, przetwórstwa i obrotu towarowego w uznanych na świecie standardach jakościowych.

Niezbędna staje się także zmiana charakteru środowiska wiejskiego w kierunku jego wielofunkcyjnego rozwoju. Wieś powinna przejmować nowe funkcje. Uznanie walorów naturalnego krajobrazu rolniczego i zdrowszych warunków życia w środowisku wiejskim to przede wszystkim rozszerzenie funkcji o charakterze rekreacyjnym i osiedleńczym, które związane są z migracją ludności miejskiej na wieś. Rozwój zaś pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich może przyspieszyć przemiany strukturalne, stwarzając możliwości stałego lub częściowego odchodzenia od pracy w rolnictwie.

Sektor rolno-spożywczy ma niepowtarzalną szansę aktywnego zaangażowania się w realizację prozdrowotnej polityki żywnościowej. Wykreowanie w Polsce takiej polityki może stać się jedną z najskuteczniejszych i najtańszych form poprawy zdrowia ludności kraju.

Oznacza to wprowadzanie na rynek produktów spożywczych zgodnych z prozdrowotnym modelem żywienia, a więc przede wszystkim o obniżonej zawartości tłuszczu, cukrów i soli kuchennej, natomiast dużej zawartości błonnika, witamin, makro i mikroelementów, a ponadto w pełni bezpiecznych dla zdrowia.

dokończenie na stronie 2

W NUMERZE:

■
**STRATEGIA
ROZWOJU ROLNICTWA**

■
**URSUS ZA
KREDYT**

■
**DOBRY SEZON
DLA SADOWNIKÓW
I WARZYWNIKÓW**

■
**CZY NALEŻY
BAĆ SIĘ
UNII EUROPEJSKIEJ ?**

■
**REGULAMINY
WEWNĘTRZNE
W GRUPIE**

■
**ZIEMIA
W EUROPIE
ŚRODKOWEJ**

■
PRAWNIK RADZI

Biuletyn Białkopodlaskiej Izby Rolniczej
Biuro Izby: 21-500 Biała Podlaska, ul. Brzeska 41
Tel. (083) 3420032, 3443014; Fax. (083) 3420032

dokończenie ze strony 1

Modyfikacja polskiego modelu żywienia powinna postępować zatem w niemal powszechnie akceptowanym już kierunku:

- Obniżenia spożycia tłuszczów zwierzęcych na rzecz tłuszczów roślinnych,
- Zwiększenia spożycia drobiu i ryb,
- Wzrostu spożycia produktów zbożowych i ziemniaczanych,
- Obniżenia spożycia cukru i słodczy,
- Wzrostu spożycia warzyw i owoców,
- Wzrostu spożycia przetworów mlecznych,
- Obniżenia i zmiany struktury spożycia alkoholu,
- Znaczącego wzrostu spożycia soków z owoców oraz wód mineralnych.

Zatem zalecenia i zadania formułowane dla sfery produkcji, przetwórstwa i dystrybucji muszą być połączone z kreacją nowego modelu konsumpcji. Oznacza to, że wdrożenie zasad zmodyfikowanej polityki wyżywienia będzie determinowane wieloma czynnikami gospodarczymi, społecznymi i kulturowymi.

Wiąże się z tym poprawa jakości surowców i produktów spożywczych. Wymaga to tym samym zmian w procesie wytwarzania oraz zastosowania sprawnych systemów oceny jakości, dostosowanych do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej. We wszystkich ogniwach gospodarki żywnościowej powinno się dążyć do stosowania nowoczesnych technologii jak: uprawy integrowane czy ekologiczne. Koniecznym staje się eliminacja produkcji żywności na terenach o skażonych glebach oraz w rejonach dużej koncentracji przemysłu i ruchu kołowego.

Z badań dotyczących zmian w popycie na produkty rolno-spożywcze prowadzonych zarówno w kraju, jak i zagranicą – za kierunki produkcji o największych szansach należy uznać sadownictwo, warzywnictwo, niektóre gałęzie produkcji zwierzęcej, uprawy rzepaku, roślin strączkowych jadalnych i na paszę oraz niektóre gałęzie przetwórstwa, zwłaszcza mleka, mięsa i ryb. W Polsce należałoby pełniej wykorzystać warunki, które sprzyjają produkcji naturalnych surowców pochodzenia roślinnego takich, jak: len, konopie, nasiona oleiste, zioła czy przyprawy, a wykorzystywanych w przemyśle włókienniczym, farmaceutycznym i kosmetycznym.

Średniookresowa strategia poprawy sytuacji i wzrostu konkurencyjności rolnictwa, gospodarki żywnościowej oraz obszarów wiejskich ma charakter programu otwartego. Integralną jego częścią będą aktualnie opracowywane i przygotowywane strategie cząstkowe, które uszczegółowiają przyjęte kierunki i zadania realizacyjne.

Nieodłączną część strategii stanowią działania legislacyjne, prowadzące do rozwiązań ustawowych, a także niższej rangi, ale o znaczeniu systemowym. W miarę postępu prac legislacyjnych przyjmowane będą dalsze akty prawne pozwalające zwłaszcza na zastosowanie Wspólnej Polityki Rolnej oraz Polityki Strukturalnej i Regionalnej.

Źródło: Biuletyn Informacyjny MRiGŻ (4-5/98)

Z PRAC BIAŁKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ.

BUDŻET PODZIELONY

Obradujące 15 maja br. Walne Zgromadzenie Delegatów BIR uchwaliło budżet izby na 1998 r. Najwięcej emocji budził podział środków inwestycyjnych. Obecny bardzo krótko na posiedzeniu, Wojewoda Białkopodlaski, Marek Czarnecki namawiał Delegatów do zaangażowania się izby w budowę ośrodka dydaktyczno-szkoleniowego w Grabanowie. Kwestia ta była najgoręcej dyskutowana podczas obrad. Ostatecznie postanowiono, by izba parcypowała w kosztach budowy ośrodka w kwocie 150 tys. zł. Zdecydowano również przeznaczyć kwotę ok. 130 tys. zł na wsparcie istniejących i tworzących się grup producenckich. Do decydowania o konkretnym przeznaczeniu tych pieniędzy zobowiązano Zarząd. Będzie on jednak wcześniej zasięgał opinii Komisji Budżetowej.

Z PRAC ZARZĄDU BIR

W maju br. Zarząd odbył dwa posiedzenia, na których podejmował decyzje dotyczące spraw związanych z bieżącym funkcjonowaniem izby.

Posiedzenie 8 maja br. było poświęcone omówieniu możliwości współpracy ze związkami zawodowymi. Uczestniczyli w nim: Zygmunt Galecki - Wiceprzewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Związku Zawodowego „Solidarność” RI oraz Mariusz Gołacki - Przewodniczący Związku Zawodowego „Centrum Narodowe Młodych Rolników”.

Uzgodniono, że należy podejmować współpracę między samorządem rolniczym i organizacjami związkowymi. Wypracowano ponadto wspólne stanowisko dotyczące oceny bieżącej sytuacji w rolnictwie i postanowiono przesłać je do Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

FORUM POLSKO-FRANCUSKIE

W dniach 10-12 maj br. Delegacja Białkopodlaskiej Izby Rolniczej wzięła udział w Regionalnym Francusko-Polskim Forum Rolniczym w Spale (Piotrkowskie). Celem tego - i dwóch poprzednich forum - było przygotowanie polskich rolników do integracji z Unią. W spotkaniach brali udział członkowie izb rolniczych i organizacji zawodowych rolników z obu krajów. Organizatorami forum byli: Fundacja Francja - Polska, francuskie Stałe Zgromadzenie Izb Rolniczych (APCA) oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Francuzi wyrazili nadzieję, że przy pomocy Polaków ustanowiony zostanie w Unii nowy model rolnictwa, gwarantujący pewien minimalny poziom bezpieczeństwa produkcji, nie zależny od wahań koniunktury. Nie są oni zwolennikami modelu skrajnie liberalnego rolnictwa - stwierdzili. Polacy wobec wyznań stojących przed polską wsią swoją uwagę koncentrowali na zachowaniu jej integralności i kulturowego dziedzictwa - stąd tak dużą nadzieję wiążą z rolniczym samorządem. Zastanawiali się też jak uniknąć niektórych doświadczeń zachodnich i nie dopuścić do wyludnienia się terenów rolniczych.

WIADOMOŚCI

„URSUS-KREDYT”

W najbliższym okresie ma ruszyć linia kredytowa „Ursus-kredyt”, dzięki której na dogodnych warunkach będzie można kupić traktory ZPC Ursus SA. Linia kredytowa zostanie uruchomiona przez jeden bank, którego nazwa jest na razie utrzymana w tajemnicy.

Podpisanie porozumienia banku z zarządem Ursusa ma nastąpić w najbliższym okresie. Kredyt ma być nie oprocentowany. Jego spłata wydłużona do pięciu lat, rolnik będzie wpłacać 30 % ceny traktora.

Według niepełnych danych w kwietniu sprzedaż ciągników na polskim rynku spadła. W kraju zakłady sprzedały tylko 206 ciągników, podczas gdy w kwietniu 1997 r. sprzedaż wyniosła 807 sztuk. natomiast wyniki eksportu za pierwsze trzy miesiące 1998 r. są wyższe o 26 % od ubiegłorocznych. W marcu br. Ursusowi udało się sprzedać na rynku krajowym jeszcze 300 ciągników i wyeksportować 328 sztuk. W styczniu i lutym było to odpowiednio 839 szt.-eksport wyniósł 871 sztuk.

Od początku roku sprzedaż w kraju traktorów z Ursusa spadła o 70 % w stosunku do poprzednich lat. Związkowcy z Ursusa łączyli ten fakt przede wszystkim z ograniczeniem preferencyjnych kredytów dla rolnictwa.

Ursus zatrudnia obecnie 12 tys. osób w zakładach w Warszawie, filiach w Lublinie, Włocławku, Poznaniu, Gorzowie Wlkp., Sulęcinie, Nisku i Chełmie. Od początku roku jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa.

ORKA W NOCY OGRA NICZA WZROST CHWASTÓW

Naukowcy z Uniwersytetu w Bonn, na łamach brytyjskiego czasopisma naukowego „New Scientist”, opublikowali materiał, z którego wynika, że orka przeprowadzona nocą ogranicza wzrost chwastów.

Podczas orki w dzień nasiona chwastów, odbierają promienie świetlne, gdy są przewracane. Pobudza je to do kiełkowania i nic nie pomaga, że po chwili zostaną przykryte ziemią. W czasie orki w nocy na polach, na których je przeprowadzono wyrastało do 80 % mniej chwastów, niż przy orce dziennej. Najlepsze rezultaty osiągnęto przy uprawie pszenicy. Aby ograniczyć działanie światła na nasiona chwastów przy orce dziennej, skonstruowano specjalne zadaszenia na pług. Kierujący badaniami Peter Juroszek. jednak wątpi, czy zaproponowane innowacje zostaną przyjęte przez rolników. Pług z zadaszeniem jest trudny w manewrowaniu, a nocna orka-bardziej uciążliwa od normalnej.

Jednak-według naukowców z Bonn-stosowanie tych zasad może znacznie obniżyć koszty własne upraw. Rolnicy wydawać będą mniej na chemiczne zabiegi niszczące chwasty, a samo zboże i oleiste będą ekologiczne „bardziej czyste”. Wynikami prac naukowców z Bonn zainteresowali się już Amerykanie, którzy chcą przeprowadzić podobne testy w placówkach doświadczalnych Departamentu Rolnictwa (USDA).

Niemieckie Towarzystwo Rolnicze

00-193 Warszawa, ul. Ślaski 2

Wielki Konkurs!!!

DZISIAJ KUPISZ JUTRO WYGRASZ

Do 30.06.98

Kupując artykuły firmy Blattin-Bayer stajesz się uczestnikiem Wielkiego Konkursu.

Jedynym warunkiem uczestnictwa jest:
zakup produktów na kwotę 400 zł.

Daj Sobie szansę, a możesz wygrać
jedną z nagród, którymi są:

- ✓ DWIE WYCIECZKI NA MIĘDZYNARODOWE
TARGI PASZOWE EUROTIER W HANNOVERZE
- ✓ AUTOKARMNIKI
- ✓ PREMIKSY TRZODOWE
- ✓ POIDEŁKA DLA PROSIĄT
- ✓ KOSZULKI
- ✓ CZAPKI
- ✓ WIADERKA
- ✓ TERMOMETRY

Więcej informacji - w punktach
sprzedaży naszych produktów

MAKARONOWA WOJNA

Lubelski PZZ, producent Makaronu Lubelskiego Ekstra podał do wiadomości publicznej zarzuty, jakie postawił w powództwie wzajemnym Danucie SA, producentowi Malmy i Rapido. Zdaniem tej firmy, poza bezprawnym twierdzeniem, że Malma wykonywana jest ze świeżych jaj (podczas gdy do produkcji używa się schłodzonej masy jajecznej), Danuta SA popełnia jeszcze inne nadużycia. Na opakowaniu tańszego makaronu z Malborka - Rapido - znajduje się logo Malmy. Rapido wykonywane jest z domieszką marki zwykłej, a Malma - głównie z semoliny, oznaczenie wzięte z „lepszego” makaronu jest więc fałszywe. Oskarżenie o dumping wysunięte przeciw Danucie dotyczy cen makaronu Malma w Lublinie i woj. lubelskim. Kosztuje tam on 2,09 zł za paczkę 500 g, podczas gdy na Wybrzeżu, leżącym blisko Malborka - ponad 3 zł za taką samą paczkę. Poza Sądem Wojewódzkim, PZZ Lublin o swoich zarzutach powiadomił też PIH. Prawdopodobnie zostanie wniesiona sprawa przeciw Danucie SA również do Urzędu Ochrony Konkurencji Konsumentów (d. Antymonopolowy).

Źródło: BOSS-Rolnictwo

PROGNOZY

ZAPOWIADA SIĘ DOBRY SEZON DLA PRODUCENTÓW WARZYW I OWOCÓW

Specjaliści z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przewidują, że ten rok może okazać się bardzo pomyślny dla ogrodników i sadowników. Wiele wskazuje na to, że ceny skupu malin, truskawek, porzeczek, wiśni i agrestu osiągną poziom satysfakcjonujący producentów.

Już w ub. r. np. za tonę truskawek w eksporcie płacono 3000 DEM. Tymczasem tegoroczna powierzchnia upraw truskawek będzie mniejsza. Kończą się już też zapasy mrożonych malin i porzeczek. Wysokie będą zapewne też - dowiódł tego już ubiegły rok - ceny skupu wiśni i agrestu. Mniej natomiast komfortową sytuację mieć będą producenci jabłek i pomidorów.

Zapotrzebowanie rynku przesuwają się bowiem zdecydowanie w kierunku wzrostu zainteresowania owocami deserowymi o wysokiej jakości.

Sytuacja producentów warzyw i owoców w Polsce daleka jest od stabilności. Od kilku lat utrzymują się bowiem duże wahania tzn. wskaźnika opłacalności na poszczególne towary. Za granicę opłacalności uznaje się wskaźnik 100. W ub. r. natomiast opłacalność produkcji jabłek zmniejszyła się z 82 do 70. Wskaźnik opłacalności śliwek spadł 88 do 71. Jeszcze mniej opłacalna była produkcja czarnej porzeczki - wskaźnik spadł z 90 do 59. Przy porzeczkach czerwonych ze 126 do 85 - tu zawód musiał być szczególnie bolesny.

Mniej tracili producenci na produkcji truskawek, wskaźnik opłacalności wzrósł w tym przypadku z 75 do 94. Bardzo opłacał się wysiłek prowadzenia sadów wiśniowych - wskaźnik wzrósł tu ze 112 aż do 213.

Bardzo dobrze mieli się też producenci warzyw. Dla kapusty wskaźnik opłacalności wyniósł bowiem 154, cebuli 228, marchwi 158, buraków ćwikłowych 143, ogórków gruntowych - 103. Oczywiście sytuacja w br. nie musi być powieleniem sytuacji z roku ubiegłorocznego, nie znamy jeszcze przecież wielkości plonów, ani wielkości popytu - a te czynniki plus sytuacja w eksporcie, decydować będą o kondycji producentów

(CAP). Będą one w pierwszym roku ich przyznawania obliczane od kosztów nabycia i dzierżawy ziemi. Z tego właśnie powodu wypiarze są zainteresowani w pierwszej kolejności nabywaniem ziemi w Polsce, Czechach i na Węgrzech, czyli krajach, które w pierwszej kolejności znajdują się w UE.

Dziennik „The Guardian” podał, że Brytyjczycy kupili już 12 dużych gospodarstw w Polsce, 10 na Węgrzech i 5 w Czechosłowacji oraz 3 gospodarstwa w Rumunii. W najbliższym czasie ma udać się na Węgry grupa 20 angielskich rolników, którzy szukać będą interesujących ich gospodarstw - jak podaje gazeta chętnych do wyjazdu było trzykrotnie więcej. Powołując się na agencję handlu ziemią Brown & Co z miasta Suffolk, „The Guardian” twierdzi, że zakupem ziemi w Polsce i innych krajach ubiegających się o wejście do UE - obok rolników - zainteresowanie jest nowe konsorcjum inwestorów w City. Myślą oni o kupnie ziemi lub jej dzierżawie na 30 lat.

SZANSE I ZAGROŻENIA SEKTORA DROBIARSKIEGO W KRAJU I NA ŚWIECIE

Na świecie sektor drobiarski rozwija się dynamicznie. Przewiduje się, że w roku 1998 wzrośnie produkcja mięsa drobiowego szczególnie w USA i w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Wyjątkiem będą państwa Wspólnoty Niepodległych Państw.

W Polsce poziom produkcji mięsa drobiowego oraz spożycia stale wzrasta. Rośnie zapotrzebowanie na ten rodzaj mięsa zarówno ze strony konsumentów, jak i przetwórców.

Drobiarstwo polskie to branża, która najszybciej przystosowała się do warunków wolnorynkowych.

Przetwórstwo mięsa drobiowego rozwija się w Polsce dynamicznie, jest to wiodąca dziedzina polskiego przemysłu przetwórczego. Różnicuje się stale asortyment przetworów drobiowych.

Drobiarstwo polskie jest nie doinwestowane. Brakuje tanich kredytów na unowocześnienie linii produkcyjnych o standardach obowiązujących w Unii Europejskiej. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej mniejsze firmy drobiarskie mogą nie podołać unijnym normom dotyczącym procesów produkcji i uzyskiwanych towarów. W obecnej chwili ze względu na brak dopłat i stare technologie drobiarstwo polskie jest niekonkurencyjne.

PASZE

IERiGŻ szacuje, że do końca tego roku prawdopodobnie dominować będą niżkowe ruchy cen na światowym rynku surowców wysokobiałkowych, co powinno prowadzić także do ich spadku na rynku krajowym. Dotyczyć to będzie przede wszystkim śrutu sojowej, nadal drogie będą jednak mączki pochodzenia zwierzęcego. Ponadto ze względu na dużą podaż nie należy oczekiwać większych ruchów cen w górę na krajowym rynku zbóż paszowych - ocenia Instytut. Mogą one wystąpić jedynie w przypadku, gdyby miała miejsce klęska nieurodzaju zbóż, zaś ich ceny na rynku światowym ustabilizowały się na wysokim poziomie.

Źródło: BOSS-Rolnictwo

ZIEMIA W EUROPIE ŚRODKOWEJ ŁAKOMYM KĄSKIEM

Cena najlepszej jakości ziemi uprawnej w Polsce jest ok. 10 razy tańsza niż w rejonie wschodniej Anglii. Są kraje, jak Rumunia czy Bułgaria, gdzie ziemia jest jeszcze tańsza. Bardzo pociągające dla angielskich rolników i inwestorów są także ceny dzierżawy ziemi. W naszej części Europy za dzierżawę akra ziemi trzeba zapłacić 8-25 GBP (funtów) - na wyspach dzierżawa takiego samego kawałka ziemi wynosi 80-110 GBP. Dodatkowym magnesem jest możliwość skorzystania przy kupnie lub dzierżawie ziemi w krajach naszego regionu z subsydiów, od momentu kiedy kraje te objęte zostaną regulacjami Wspólnej Polityki Rolnej

NOTOWANIA Z TARGÓW I JARMARKÓW

SPORZĄDZONE PRZEZ OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W GRABANOWIE

(Ceny w zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice 25.05.1998 poniedziałek	Parczew 26.05.1998 wtorek	Łosice 27.05.1998 środa	Piszczac 27.05.1998 środa	Radzyń Podlaski 27.05.1998 środa	Biała Podlaska 28.05.1998 czwartek	Międzyrzec Podlaski 28.05.1998 czwartek
pszenica	q	47-48	-	47-50	45	48-50	50	50
pszenżyto	q	38-39	-	-	-	40	44	40
żyto	q	-	-	30-32	-	32	-	30
owies	q	25-28	25	25-28	23	30	33	28-30
jęczmień	q	39-40	40	43-45	40	-	-	40-42
mieszanka zbożowa	q	29-31	35	33	25	35	38	-
ziemniaki	q	-	20	-	-	20	-	22
prosięta 10-15kg	para	160-180	-	180-200	180-200	120-150	150	180-200
prosięta pow. 15 kg	para	190-200	190-210	210-230	200-220	150-180	-	200
krowa	szt.	-	-	1100-1300	1600	-	-	-
krowa z cielakiem	szt.	1600	-	1400-1600	2100	-	-	-
koń młody	szt.	2000	-	-	2000	-	-	-
koń dorosły	szt.	-	-	-	3600	-	-	-
króliki	kg	-	3.20	-	-	-	-	-
jaja	szt.	0.28	0.25-0.30	0.24-0.28	-	0.23-0.29	0.24-0.32	0.26-0.28
jabłka	kg	0.40-1.00	0.70-1.00	0.50-1.50	-	0.50-1.00	1.20-2.20	0.50-1.60
gruszki	kg	-	-	-	-	-	5.50	-
cebula	kg	3.00	3.00	2.60-3.00	-	-	3.00	3.00
czosnek	główka	-	1.00	0.60-0.70	-	-	-	-
truskawki	kg	-	-	-	-	-	-	10.00
pomidory	kg	-	-	6.00-7.50	-	6.50	6.00-7.00	6.00-6.80
ogórki	kg	-	-	3.20-3.80	-	3.00	3.00-4.50	3.50
kapusta młoda	główka	2.40-2.50	2.00	1.80-2.50	-	-	1.00-2.00	1.50-1.60
kapusta pekińska	kg	-	-	-	-	-	3.50	-
kapusta	kg	0.60	-	-	-	-	-	-
marchew	kg	0.70	0.60-0.80	1.20-1.50	-	-	1.50-1.60	1.00
buraki	kg	-	1.00	-	-	-	2.50	-
selery	kg	-	-	3.00	-	-	2.50-3.00	-
pietruszka	kg	-	-	3.80-4.00	-	-	3.50-4.00	-
pieczarki	kg	-	-	-	-	-	3.00-3.50	3.00-4.00
sałata	szt.	0.60-0.70	0.50-0.80	0.50-0.70	-	-	0.60-1.00	-
rzodkiewka	pek	0.50-0.60	0.60-0.80	0.60	-	-	1.00	0.60
pomidor rozsada	szt.	0.50-1.00	-	0.50-0.60	-	-	-	-
seler rozsada	szt.	-	-	0.10	-	-	-	-
kapusta rozsada	szt.	0.10-0.15	-	0.10	-	-	-	-
por rozsada	szt.	-	-	0.10	-	-	-	-
ogórek rozsada	szt.	-	-	0.60-0.80	-	-	-	-
papryka	kg	-	-	-	-	-	15.00	-
ziemniaki młode	kg	-	-	-	-	-	3.00	-
ziemniaki	kg	-	-	-	-	-	0.60-0.70	-

Wisznice :	zboża	-	podaż	średnia	popyt	mały
	prosięta	-	podaż	duża	popyt	średni
Parczew:	zboża	-	podaż	mała	popyt	mały
	prosięta	-	podaż	duża	popyt	duży
Piszczac:	zboża	-	podaż	średnia	popyt	średni
	prosięta	-	podaż	średnia	popyt	średni
Radzyń	zboża	-	podaż	duża	popyt	średni
Podlaski:	prosięta	-	podaż	duża	popyt	mały
Łosice :	zboża	-	podaż	średnia	popyt	średni
	prosięta	-	podaż	średnia	popyt	średni
Biała	zboża	-	podaż	średnia	popyt	mały
Podlaska:	prosięta	-	podaż	mała	popyt	mały
Międzyrzec	zboża	-	podaż	mała	popyt	duży
Podlaski:	prosięta	-	podaż	średnia	popyt	średni

Ceny targowiskowe w kraju od 11-16.05.1998 r.

LP		Targowisko	Pszeni ca	Żyto	Jęczm ień	Ziem niaki	Prosi ęta	Jaja	Jabłka	Cebul a
	Jedn.miary		zł/dt	złdt	zł/dt	zł/dt	para	szt	zł/kg	zł/kg
		min.	40	28	33	10	170	0,20	0,80	2,00
		max	60	50	56	60	240	0,32	2,15	4,00
		średnie	50	35	45	30	205	0,26	1,40	3,00
1	Białystok	Siemiatycze	40	30	45	12	240	0,22	1,20	2,00
2	Bielsko-Biała	Sucha Beskidzka	60	50	56	44	250	0,30	1,40	3,00
3	Bydgoszcz	Koronowo	48	36	40	60	170	0,30	1,00	3,00
4	Chełm	Chełm	50	35	38	15	165	0,26	1,20	3,00
5	Chełm	Krasnystaw	50	-	33	10	160	0,25	0,80	3,00
6	Ciechanów	Pułtusk	50	31	41	20	200	0,30	0,90	4,00
7	Częstochowa	Żarki	58	36	40	28	200	0,28	-	-
8	Elbląg	Susz	50	35	42	27,5	175	0,28	1,45	2,85
9	Gdańsk	Wejherowo	49	33	43	50	180	0,27	2,15	2,80
10	Gorzów Wielkopolski	Dębno Lub.	50	-	40	50	190	0,30	1,90	2,60
11	Jelenia Góra	Lubań	50	-	35	50	200	0,28	1,20	3,20
12	Konin	Konin	50	-	-	35	210	0,20	1,30	3,00
13	Koszalin	Koszalin	50	-	-	50	-	0,28	1,50	3,00
14	Kraków	Proszowice	51	40	41	30	220	0,25	1,00	2,00
15	Krosno	Jasło	58	-	50	45	200	0,27	1,40	3,10
16	Legnica	Głogów	47	-	39	43	180	0,28	1,85	2,90
17	Leszno	Rawicz	50	40	40	50	200	0,32	-	2,70
18	Łódź	Ozorków	48	32	48	28	190	0,30	1,20	3,00
19	Łomża	Sokoły	50	28	45	15	220	0,25	-	-
20	Lublin	Ryki	49	32	40	11	190	-	0,75	3,00
21	Olsztyn	Lubawa	50	-	43	-	210	0,28	1,40	2,60
22	Opole	Brzeg	-	-	-	50	205	0,30	1,60	3,00
23	Ostrołęka	Wyszków	55	30	50	30	120	0,30	1,50	3,00
24	Piotrków Trybunalski	Opoczno	60	32	50	30	170	-	-	3,00
25	Poznań	Pniewy	58	40	45	50	180	0,30	2,10	3,20
26	Przemyśl	Przemyśl	49	-	37	45	190	0,24	1,80	3,00
27	Radom	Białobrzegi	45	35	38	10	180	0,28	-	3,00
28	Rzeszów	Leżajsk	51	37	45	23	210	0,25	1,50	3,00
29	Siedlce	Siedlce	54	28	45	30	215	0,28	1,00	3,00
30	Siedlce	Sokołów Podlaski	49	33	40	30	220	0,25	1,05	3,00
31	Skierniewice	Łowicz	58	48	44	30	180	0,28	1,00	2,80
32	Suwałki	Olecko	47	33	39	23	200	0,29	1,20	3,00
33	Tarnobrzeg	Janów Lubelski	45	35	40	30	200	0,24	1,20	2,60
34	Toruń	Biskupiec	50	34	43	20	180	0,30	1,10	3,00
35	Zielona Góra	Wolsztyn	50	40	45	30	195	0,28	2,00	3,00

JAK BRONIĆ ROLNICZYCH SPRAW

REGULAMINY WEWNĘTRZNE W GRUPIE

Podstawowym aktem prawnym, wyznaczającym ramy w jakich funkcjonuje grupa producencka, zależnie od przyjętej formy prawnej, jest statut, umowa spółki lub innego rodzaju zgłoszenie działalności, w których określamy podstawowe zasady funkcjonowania naszej organizacji, deklarujemy zakres przedmiotowy, podmiotowy i terytorialny planowanych przez nas działań. Zapisy w tych aktach stanowią podstawę do uznania naszej organizacji za organizację prawną przez organy rejestrowe. Uznanie to wyraża się wpisem organizacji do odpowiedniego rejestru czy ewidencji. Jednocześnie musimy sobie zdawać sprawę, że w momencie tworzenia statutu nie jesteśmy w stanie przewidzieć wszystkich zmian na rynku, dlatego przygotowujemy przez nas statuty, czy umowy spółki winny spełniać dwa kryteria:

- być zgodne z prawem;
- posiadać zapisy na tyle elastyczne, aby nie ograniczały one możliwości działania grupy w przyszłości.

Z tych to powodów, każdy z dobrych statutu posiada zapisy ogólne, które powodują, że pewne kwestie nie są jednoznacznie i ściśle doprecyzowane. Ta pewna swoboda zapisów statutowych może powodować również swobodę jej interpretacji przez członków grupy. Dlatego niezbędne jest, w dobrze pojętym interesie grupy, w inny sposób jednoznacznie dookreślenie i uregulowanie spraw potraktowanych w statucie ogólnie.

Jednoznaczne określenie wszelkich spraw dotyczących zasad funkcjonowania i współpracy w ramach grupy powinno być zawarte w, przyjętych przez Walne Zgromadzenie organizacji i podpisane przez wszystkich członków, regulaminach wewnętrznych, które nie podlegają rejestracji a stanowią jedynie wewnętrzne uregulowania pracy grupy. Regulaminy takie powinny obejmować wszelkie obszary działania i funkcjonowania grupy. Podstawowym ich zadaniem jest:

- usprawnienie pracy grupy;
- zmniejszenie ryzyka powstawania konfliktów w grupie;
- zapewnienie stosowania jednolitych procedur przy podejmowaniu decyzji;
- zapewnienie, że każdy członek grupy będzie miał świadomość jednakowego traktowania;
- zapewnienie przejrzystości stosowanych procedur;
- zapewnienie, że organizacja będzie postrzegana jako organizacja demokratyczna.

Wśród podstawowych uregulowań, które powinny być przyjęte przez każdą grupę należy wymienić następujące:

- **porozumienia członkowskie** - stanowiące kontrakt zawierany pomiędzy grupą a poszczególnymi jej członkami, zapewniające że grupa jako podmiot gospodarczy

będzie posiadała odpowiednią ilość towaru o wymaganej jakości i sposobie przygotowania do sprzedaży (opakowania, wysortowanie, itp.). Porozumienie takie określa: jaką część produkcji z gospodarstwa członek winien postawić do dyspozycji grupy, jakie wymagania jakościowe musi spełniać produkt, jaki będzie sposób rozliczeń za towary, jak będą regulowane należności za usługi świadczone przez grupę na rzecz członka.

■ **regulaminy pracy Walnego Zgromadzenia oraz innych organów statutowych** - stanowiące spis procedur wykorzystywanych w trakcie pracy Walnego Zgromadzenia, Zarządu, Komisji Rewizyjnej czy innego organu powołanego zgodnie ze Statutem czy umową spółki. Regulaminy takie powinny określać nawet pozornie błahe sprawy, jak np. kto zwołuje posiedzenia, kto je otwiera i dalej prowadzi, kto i w jakim trybie zgłasza wnioski, jak się podejmuje decyzje, kto sprawdza quorum, kto liczy oddawane głosy za daną uchwałą.

■ **regulamin wyborów** - określający procedury przeprowadzania wszelkiego typu wyborów personalnych. Należy tutaj zwrócić uwagę między innymi na tryb powoływania Komisji Skrutacyjnej i zgłaszania kandydatów, określenie kiedy wybór uznaje się za dokonany, sposób głosowania, aby głos mógł być uznany za ważny.

Ponadto zależnie od prowadzonej przez grupę działalności powinno uchwalić się inne regulaminy, np.: określające zasady wspólnego użytkowania maszyn i sprzętu, zasady finansowania inwestycji, czy też zasady przygotowania i oznaczania produktów przeznaczonych do wspólnego przechowywania.

Podsumowując można powiedzieć, że statut jest potrzebny aby organizacja mogła rozpocząć działalność, zaś regulaminy po to aby organizacja mogła sprawnie działać.

Witold Boguta
Jarosław Ejsmont
Fundacja Spółdzielczości Wiejskiej

FUNDACJA SPÓŁDZIELCZOŚCI WIEJSKIEJ

Od 1991 roku pomaga spółdzielczości wiejskiej

- posiada informacje i wiedzę dotyczącą organizacji i funkcjonowania spółdzielczości wiejskiej w krajach Unii Europejskiej

- umożliwiła zapoznanie się ze spółdzielczością wiejską w Europie Zachodniej

- dostarcza spółdzielniom wiejskim kompleksową pomoc w zakresie przebudowy organizacyjnej

Regionalny Ośrodek Usług Spółdzielczych FSW
ul. I Armii Wojska Polskiego 5
20-078 Lublin

UNIA EUROPEJSKA**CZY NALEŻY BAĆ SIĘ UNII EUROPEJSKIEJ (II)**

Proces integracji Polski z Unii Europejską stwarza nowe warunki dla rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej, stawiając jednocześnie wiele wymagań, którym należy sprostać. Szczególnie dużo zadań stoi przed polskim rolnictwem, które należy do grupy mniej wydajnych sektorów naszej gospodarki. Polskie rolnictwo wytwarza bowiem tylko 6% dochodu narodowego, a zatrudnia aż 25% siły roboczej. Poziom i jakość życia ludności wiejskiej są też niższe niż mieszkańców miast.

W Unii Europejskiej rolnictwo jest w specjalny sposób chronione i wspierane, podczas gdy inne działy gospodarki funkcjonują na zasadach rynkowych. Poziom ochrony rolnictwa unijnego jest kilkakrotnie wyższy niż w Polsce. Umożliwia to rolnikom Unii konkutowanie z producentami żywności z obu Ameryk i Australii. Chociaż możemy już zaobserwować pewne zmiany w polskiej polityce rolnej, to w procesie stowarzyszenia i integrowania się z Unią te zmiany muszą być o wiele większe.

Programy przystosowawcze w drodze do Unii Europejskiej wymagają współdziałania rolników, organizacji producentów rolnych, sektora przetwórstwa rolno-spożywczego, rynku rolno-spożywczego, wszystkich instytucji rolniczych oraz administracji państwowej i samorządowej. Silniejsze wsparcie rolnictwa będzie się wiązało ze zwiększonymi kosztami ponoszonymi przez konsumentów żywności i przez ogół podatników. Wiek i rolnictwo musi otrzymać większe wsparcie w wysiłkach na rzecz podniesienia poziomu gospodarczego i cywilizacyjnego.

■ POLSKIE ROLNICTWO NA TLE ROLNICTWA UNIJNEGO

Rolnictwo Unii Europejskiej wyróżnia się: wysokim stopniem intensyfikacji produkcji, wysoką wydajnością i jakością produkcji oraz szybko postępującą koncentracją i specjalizacją produkcji. Mimo tych cech wspólnych, w poszczególnych krajach Unii rolnictwo jest zróżnicowane.

W polskim rolnictwie, które jest kilkakrotnie mniej wydajne i procesy modernizacyjne przebiegają w nim wolniej, zachowało się wiele walorów naturalnej produkcji. Podczas gdy w Polsce na każde 100 osób czynnych zawodowo w rolnictwie pracuje 26 osób, to w krajach Unii wskaźnik ten jest czterokrotnie niższy. Różnica ta w dużym stopniu wynika z różnic w wydajności pracy. Ocenia się, że w polskim rolnictwie produkcję o wartości 100 000 ECU (1 ECU = 3,70 PLN) wytwarza 25 osób, natomiast w Holandii, Belgii czy Danii - 2 osoby.

Produkcyjność polskiego rolnictwa systematycznie wzrasta, jednak dzisiejsze jego wyniki są porównywalne z tymi, jakie kraje UE osiągnęły już kilkadziesiąt lat temu (np. poziom plonów zbóż w Polsce odpowiada poziomowi jaki Francja i RFN osiągały w latach 1966-70). Pod względem zatrudnienia i wydajności pracy nasze rolnictwo lokuje się poniżej poziomu najslabiej rozwiniętych gospodarczo krajów Unii. Poprawa wydajności pracy uzależniona będzie od możliwości zmniejszenia zatrudnienia w rolnictwie, a także od zmiany struktury obszarowej polskich gospodarstw rolnych. Jest ich w Polsce około 2 miliony, zaś ich średnia powierzchnia wynosi 8 ha. Jakkolwiek liczba gospodarstw w ostatnich latach maleje, a średni ich areal rośnie, to jest to proces zbyt wolny.

■ CZY POLSKIE ROLNICTWO JEST KONKURENCYJNE

Zacofanie naszego rolnictwa w stosunku do rolnictwa wysoko rozwiniętych krajów Unii powoduje, że niektóre z jego cech możemy zaliczyć jako konkurencyjne wobec rolnictwa UE.

Należą do nich:

- ☐ Niższe koszty pracy. Konkurencyjność takich polskich towarów jak owoce, warzywa, produkty drobiowe czy niektóre produkty mięsne opiera się na taniej pracy w Polsce. Trzeba jednak pamiętać o tym, że przy niższych kosztach pracy, wielokrotnie niższa jest też wydajność pracy, co ogranicza dochody rolników. Jeżeli w naszym rolnictwie wzrost wydajności będzie wyprzedzał wzrost dochodów, ta przewaga konkurencyjna może się utrzymać.
- ☐ Wyższa ekologicznie jakość produktów pochodzenia rolniczego, która wynika z niższego zużycia nawozów mineralnych i środków ochrony roślin.
- ☐ Względnie obfite zasoby ziemi rolniczej w porównaniu do krajów UE. Dzięki większemu arealowi ziemi rolniczej przypadającemu na mieszkańca w Polsce, ziemia może być użytkowana mniej intensywnie, co ogranicza zagrożenia dla środowiska. Duży udział gruntów ornych w całości użytków rolnych daje nam możliwość elastycznego dostosowania struktur produkcji roślinnej do potrzeb rynkowych.
- ☐ Korzystna struktura wieku ludności rolniczej. W Polsce znaczący jest udział młodych rolników (35-40 lat), szczególnie w gospodarstwach powyżej 15 ha, co dobrze rokuje dla postępu i modernizacji naszego rolnictwa. W Unii Europejskiej mimo stosowania różnego rodzaju zachęt ekonomicznych, mających przyspieszyć przemiany pokoleniowe, wieś jest średnio starsza.

Obok czynników, które podnoszą konkurencyjność polskiego rolnictwa na rynkach UE, możemy także wymienić liczne cechy, które obniżają jego konkurencyjność. Należy do nich wspomniany już wysoki udział ludności wiejskiej wśród pracujących i niska wydajność pracy, a ponadto:

- ☐ Niski poziom organizacji rynku i systemu powiązań producentów z przemysłem rolno-spożywczym. Brak w Polsce instytucji i organizacji producenckich, a tam gdzie one występują (mleczarstwo, cukrownictwo) nie zawsze są dostatecznie zorganizowane.
- ☐ Duża liczba gospodarstw małych obszarowo i słabych ekonomicznie, co wiąże się zwykle z niskim poziomem wykształcenia właścicieli. Czynniki te będą ograniczać skuteczność programów wsparcia przemian strukturalnych i techniczno-ekonomicznych w rolnictwie oraz programów rozwoju obszarów wiejskich.
- ☐ Nie najlepsza przeciętna jakość gleb - mamy gleby głównie lekkie, gorsze warunki klimatyczne oraz krótszy okres wegetacji niż w większości krajów Unii, co między innymi jest przyczyną niższych plonów.
- ☐ Słaby rozwój infrastruktury rolniczej w wielu rejonach kraju. Istotnym czynnikiem ograniczającym rozwój rolnictwa jest zła sieć dróg, brak telefonów, wodociągów, kanalizacji. W tych regionach nie pojawiają się nowe miejsca pracy, a brak inwestycji w przemyśle przetwórczym ogranicza dodatkowe możliwości zarobku i osłabia popyt na produkty rolne.
- ☐ Utrudniony dostęp młodzieży wiejskiej do systemu edukacji. Wiejskie szkoły podstawowe są na niższym poziomie niż miejskie, a koszty dalszej edukacji dla młodzieży wiejskiej są znacznie wyższe niż dla młodzieży z miast. Niedostatek wykwalifikowanej kadry jest istotną przeszkodą do unowocześnienia polskiego rolnictwa i awansu cywilizacyjnego wsi.

☐ Trudna sytuacja finansowa większości gospodarstw rolnych. Według szacunków jedynie 10-20% gospodarstw rolnych posiada zdolność do reprodukcji rozszerzonej majątku produkcyjnego. Jest to hamulec dla inwestycji i wzrostu obszaru

gospodarstw, co z kolei ogranicza zwiększenie skali i specjalizacji produkcji, z czym wiązałoby się obniżenie kosztów i wzrost opłacalności.

□ Niski poziom samoorganizacji rolników. Brak dobrych struktur większości organizacji branżowych i nowoczesnych form ich działania jest powodem niewykorzystania możliwości różnego typu pomocy czy możliwości zwiększenia dochodów.

Po zapoznaniu ze strukturami Wspólnot Europejskich i ocenie kondycji polskiego rolnictwa na tle Unii Europejskiej, należałoby zastanowić się jakie warunki powinny być spełnione przez nasze rolnictwo, aby zostały zaspokojone wymogi rynku rolnego krajów Unii Europejskiej. Integrację Polski z Unią Europejską muszą poprzedzać procesy przystosowawcze w dwóch obszarach:

□ modernizacji rolnictwa i awansu cywilizacyjnego wsi. Polskie rolnictwo musi przyspieszyć przemiany w zakresie intensyfikacji, wzrostu wydajności produkcji i jej standaryzacji. Jeżeli to nie nastąpi nasze produkty rolno-spożywcze nie będą konkurencyjne na rynkach Unii;

□ dostosowania systemów prawno-ekonomicznych i organizacyjnych w sferze produkcji, rynku i administracji do wymogów Unii. Nie jest możliwa modernizacja rolnictwa bez rozwoju infrastruktury rynkowej: rynków hurtowych, giełd towarowych i informacji rynkowej.

Kraje, które wstępują do Unii muszą dostosować swoje prawo do standardów, które obowiązują ich członków. W wypadku polskiego rolnictwa najpilniejsze jest dostosowanie przepisów regulujących kwestie techniczne oraz funkcjonowanie rynków rolnych. Pierwsze z nich to regulacje prawne dotyczące normalizacji i standaryzacji produktów oraz przepisy weterynaryjne i fitosanitarne. Drugie regulują funkcjonowanie rynków rolnych oraz ochronę i wspieranie rolnictwa. Zasady wspierania rolnictwa i regulowania rynku rolnego w Unii w sposób istotny różnią się od tych, które są stosowane w Polsce, z tego powodu dostosowanie naszych uregulowań prawnych do wymogów Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej będzie skomplikowane i rozciągnięte w czasie.

Dostosowanie polskiego rolnictwa do wymagań Unii związane jest także ze zwiększeniem stopnia zorganizowania producentów rolnych. Różnego rodzaju organizacje producenckie odgrywają w Unii Europejskiej znaczącą rolę, broniąc skutecznie interesów rolników. Pełnią one istotną funkcję w organizacji rynku, rozdzielaniu kwot produkcyjnych i zarządzaniu pomocą dla rolnictwa. Skuteczne pełnienie takiej funkcji wymaga zdyscyplinowania i gotowości podporządkowania się wspólnie ustalonym regulom. Ponadto organizacje rolnicze w wielu wypadkach zajmują się także magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem produktami rolnymi, pełniąc funkcję grup marketingowych i eliminując wielu pośredników w sprzedaży żywności.

Polskie organizacje związkowe i samorządowe, aby we właściwy sposób reprezentować interesy rolników, powinny wzmocnić się i zintegrować. Tylko w ten sposób Polska stanie się dla Unii poważnym partnerem.

Najważniejsze cele wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej to: ustabilizowanie rynku produktów rolnych, zapewnienie odpowiedniego standardu życia osobom zatrudnionym w tym sektorze, zagwarantowanie dobrego zaopatrzenia w produkty rolnicze, zapewnienie wzrostu wydajności rolnictwa i rozsądnego poziomu cen płaconych przez konsumentów. Istotą wspólnej polityki rolnej jest kontrolowanie i ograniczanie produkcji, przy jednoczesnym zapewnieniu rolnikom odpowiedniego poziomu dochodów.

■ CZY CZŁONKOWSTWO W UE DA NAM KORZYŚCI ?

Integracja Polski z Unią Europejską związana będzie z wielkimi kosztami dostosowań i modernizacji całej gospodarki, także sektora żywnościowego. Należy jednocześnie pamiętać, że nasze rolnictwo wymaga gruntownej restrukturyzacji i modernizacji bez względu na fakt przystąpienia Polski do struktur europejskich, czyli koszty te tak czy inaczej trzeba będzie ponieść.

W procesie integracji Polska może liczyć na wsparcie przemian gospodarczych strukturalnych ze strony Unii. Dla polskiego rolnictwa integracja z Unią będzie oznaczała udział w rynku zjednoczonej Europy. Jest to szansa dla polskich producentów, ale też i poddanie ich ostrej konkurencji. Jedni na tym zyskają, inni tracą. Zostanie wymuszone obniżenie kosztów z jednoczesnym wzrostem efektywności polskiego rolnictwa, co będzie korzystne zarówno dla niego jak i dla całej gospodarki.

Można się jednak spodziewać, że w początkowym okresie wystąpią zjawiska niekorzystne, ponieważ w warunkach ostrej konkurencji polski sektor żywnościowy w niektórych dziedzinach będzie ustępował konkurencji innych krajów członkowskich. Ceny żywności mogą się kształtować na poziomie wyższym od obecnego, odpowiadającym cenom rynku unijnego. Może to wpłynąć na podniesienie dochodów rolników przy jednoczesnym zwiększeniu obciążeń konsumentów i nasileniu presji inflacyjnej. Całkowite otwarcie rynków rolnych wpłynie na utratę części rynku krajowego na rzecz dostawców z Unii. Równocześnie jednak uzyskamy szerszy dostęp do rynków Unii.

■ PRZESZTAŁCENIA NA RYNKU PRACY NA WSI

Zarówno w Unii jak i w Polsce mówi się o konieczności wielofunkcyjnego rozwoju wsi. Jest to koncepcja rozwoju obszarów wiejskich, polegająca na tworzeniu nowych miejsc pracy na wsi, ale nie w produkcji rolniczej. Chodzi o tworzenie innych pozarolniczych źródeł zarobkowania mieszkańców wsi. Dziedzinami, które mogą przynosić dochody przez to stanowić o możliwościach rozwoju wsi są: turystyka, usługi, rzemiosło, drobny przemysł przetwórczy.

Na wsparcie rozwoju infrastruktury obszarów wiejskich przeznaczono środki z pożyczki Banku Światowego. Za koordynację działań w tym zakresie jest odpowiedzialna Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W trakcie są negocjacje z międzynarodowymi instytucjami finansowymi w celu uzyskania dalszych środków, w tym również na zakup ziemi przez rolników indywidualnych.

Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi jest jednym z głównych celów polityki Unii. Po naszym przystąpieniu do Unii można się spodziewać dużego wsparcia naszych wysiłków w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Przekształcenia strukturalne są konieczne z powodu niskiej dochodowości polskiego rolnictwa.

Gospodarstwo o niewielkim obszarze nie może zapewnić rolnikowi dochodów umożliwiających dostatnie życie. Przekształcenia strukturalne w sferze wsi i rolnictwa będą związane z realizacją kilku równoległych procesów: modernizacji rolnictwa (poprawa struktury agrarnej i społeczno-zawodowej oraz wzrost konkurencyjności), wielofunkcyjny rozwój i rozwój alternatywnych źródeł zarobkowania.

Natomiast sama realizacja przekształceń strukturalnych polegać będzie na: wspieraniu modernizacji produkcji rolnej i przetwórstwa, promowaniu rozwoju i aktywizacji regionów wiejskich, promowaniu alternatywnych form działalności w regionach wiejskich, wspieraniu doradztwa i poradnictwa, szkoleniu, przyuczaniu do zawodu, działalności badawczo rozwojowej oraz usprawnianiu funkcjonowania instytucji rządowych i pozarządowych obsługujących procesy rozwoju.

Źródło: Wiesława Ciechanowska, *Poradnik Gospodarski* (Nr 4,5-98)

§PRAWNIK RADZI

CHARAKTER PRAWNY UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO (cz.2)

Oplaty za użytkowanie wieczyste

Za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste pobiera się pierwszą opłatę i opłaty roczne. Pierwsza opłata za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu podlega zapłacie jednorazowo, nie później niż do dnia zawarcia umowy o oddanie tej nieruchomości w użytkowanie wieczyste. Opłaty roczne wnosi się przez cały okres użytkowania wieczystego, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Opłaty rocznej nie pobiera się za rok, w którym zostało ustanowione prawo użytkowania wieczystego. Właściwy organ na wniosek użytkownika wieczystego, może ustalić inny termin zapłaty, nie przekraczający danego roku kalendarzowego.

Opłaty z tytułu użytkowania wieczystego ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości gruntowej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Stawka procentowa pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wynosi od 15% do 25% ceny nieruchomości gruntowej. Wysokość stawki procentowej opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego jest uzależniona od określonego w umowie celu, na jaki nieruchomość gruntowa została oddana. Stawka procentowa za nieruchomości gruntowe przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, na realizację urządzeń infrastruktury technicznej i innych celów publicznych oraz działalność sportowo-turystyczną - wynosi 1% ceny.

Jeżeli nieruchomość gruntowa została oddana w użytkowanie wieczyste na więcej niż jeden cel, stawkę procentową opłaty rocznej, przyjmuje się dla tego celu, który w umowie o oddanie w użytkowanie wieczyste został określony jako podstawowy. Jeżeli po oddaniu nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste nastąpi trwała zmiana sposobu korzystania z nieruchomości, powodująca zmianę celu, na który nieruchomość została oddana, stawkę procentową opłaty rocznej zmienia się stosownie do tego celu. Prawo domagania się zmiany stawki procentowej opłaty rocznej przysługuje zarówno użytkownikowi wieczystemu jak i właścicielowi nieruchomości gruntowej.

Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej może być aktualizowana, nie częściej niż raz w roku, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Aktualizacji opłaty rocznej dokonuje się z urzędu albo na wniosek użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Właściwy organ zamierzający zaktualizować opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego

nieruchomości gruntowej powinien wypowiedzieć na piśmie wysokość dotychczasowej opłaty do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego, przesyłając równocześnie ofertę przyjęcia nowej jej wysokości. W wypowiedzeniu należy wskazać sposób obliczenia nowej wysokości opłaty i pouczyć użytkownika wieczystego o sposobie zakwestionowania wypowiedzenia.

Użytkownik wieczysty może żądać od właściwego organu dokonania aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, jeżeli wartość nieruchomości uległa zmianie, a właściwy organ nie dokonał aktualizacji opłaty. W razie odmowy użytkownik wieczysty może skierować sprawę do samorządowego kolegium odwoławczego.

Użytkowanie wieczyste wygasa z upływem okresu ustalonego w umowie albo przez rozwiązanie umowy przed upływem tego okresu.

W razie wygaśnięcia użytkowania wieczystego na skutek upływu okresu ustalonego w umowie albo na skutek rozwiązania umowy przed upływem tego okresu, użytkownikowi wieczystemu przysługuje wynagrodzenie za wzniesione przez niego lub nabyte na własność budynki i inne urządzenia. Wynagrodzenie powinno być równe wartości tych budynków i urządzeń określonej na dzień wygaśnięcia użytkowania wieczystego. Za budynki i inne urządzenia wzniesione wbrew postanowieniom umowy wynagrodzenie nie przysługuje.

Zarząd gminy w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność gminy, a kierownik urzędu rejonowego w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa mogą żądać przed sądem powszechnym rozwiązania umowy użytkowania wieczystego przed upływem ustalonego okresu stosownie do art. 240 Kodeksu cywilnego, jeżeli użytkownik wieczysty korzysta z tej nieruchomości w sposób sprzeczny z ustalonym w umowie, a w szczególności jeśli nie zabudował jej w ustalonym terminie. W razie rozwiązania umowy zwraca się pierwszą opłatę wniesioną z tytułu użytkowania wieczystego oraz sumę opłat rocznych wniesionych z tego tytułu za nie wykorzystany okres użytkowania wieczystego. Opłaty te podlegają waloryzacji.

Podstawa prawna:

- ☛ Kodeks cywilny,
- ☛ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami Dz.U. Nr 115, poz.741.

**Porady Prawne
udzielane są w Biurze
Białkopodlaskiej Izby Rolniczej
w każdą środę
od 12.00 do 14.00**
Porad udziela:
Radca Prawny
Bożena Bilkiewicz - Bańka

ZALETY PREPARATU:

- Bardzo szybki efekt działania - śmierć larw i chrząszczy natychmiast po zastosowaniu preparatu.
- Długotrwały efekt działania.
- Niski koszt zabiegu na hektar.

BANCOL 50 WP

Bancol 50 WP jest najbardziej popularnym środkiem do zwalczania stonki ziemniaczanej. Opinię o jego niezawodności w działaniu mogą potwierdzić tysiące polskich rolników, którzy stosują preparat od wielu lat.

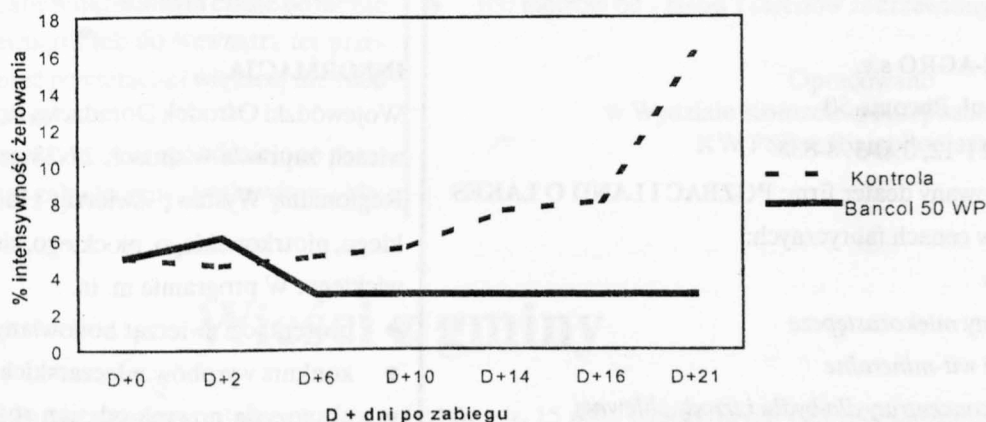
Popularność Bancolu jest między innymi spowodowana skutecznością działania w szerokim zakresie temperatur - od 14 do 40°C.

Należy zaznaczyć, że w niskich temperaturach ze względu na specyficzny sposób działania, stonka przestaje żerować natychmiast po zabiegu i nie powoduje uszkodzeń roślin, choć może żyć jeszcze do 2-3 dni.

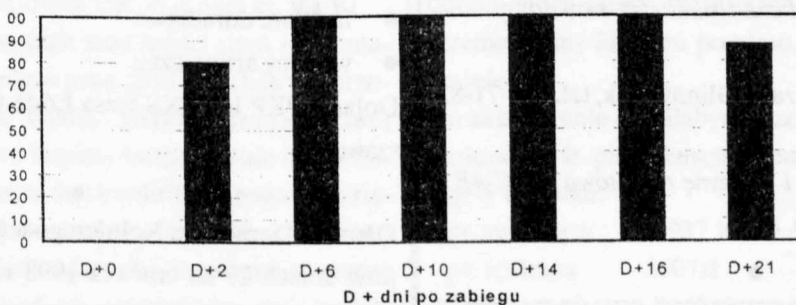
Badania polowe przeprowadzone przez IHAR - oddział w Boninie w ostatnich dwóch latach, wskazują na niezmienną skuteczność działania wobec stonki ziemniaczanej.

Skuteczność działania preparatu Bancol 50 WP (0,3 kg/ha) na larwy L1-L2

Bonin - 1997

% skuteczność

(na podstawie materiałów z konferencji „Ochrona ziemniaka” Bonin 1998)

Wykresy wskazują, że w ciągu trzech tygodni trwania eksperymentu, Bancol całkowicie zabezpieczał plantację ziemniaków przed stonką.

Obok niszczyielskiego działania na stonkę ziemniaczaną Bancol odznacza się małą toksycznością dla człowieka i całego środowiska naturalnego. Preparat ma również bardzo krótki okres karencji - tylko 3 dni.

WYTWÓRNIĄ PASZ I KONCENTRATÓW

w Kopytniku

TEL./ FAX 341-84-26

TEL. DOM. 341-84-15

PRODUKCJA I SPRZEDAŻ

- PASZ I KONCENTRATÓW GRANULOWANYCH i SYPKICH DLA :

BYDŁA ● TRZODY CHLEWNEJ ● DROBIU

- NAWOZÓW MINERALNYCH

**W IŁOŚCIACH HURTOWYCH
DO 100 KM TRANSPORT GRATIS**

Ogłoszenia

PW PAR-AGRO s.c.

Parczew ul. Piwonia 50

tel. 354-11-12, 090-398-838

Autoryzowany dealer firm: POZBAC i LAND O LAKES
oferuje w cenach fabrycznych:

- remiksy
- preparaty mlekozastępcze
- dodatki wit-mineralne
- pasze, koncentraty dla bydła i trzody chlewnej

JERZY JAKUBIAK zam. Rusków 43, tel. 357-67-41

Sprzedam dmuchawę do zboża z silnikiem, stan dobry

GRZEGORZ PIOTRUK zam. Glinny Stok, tel. 354-71-82

Sprzedam snopowiązałkę i maszynę omlotową MZC-4B "Lublin". Stan techniczny b. dobry

GOSPODARSTWO SADOWNICZO-SZKÓŁKARSKIE
W HUSZLEWIE - tel. (025) 44-35-64 wieczorem przyj-
muje zamówienia na sadzonki: aronii, porzeczki czarnej i
czerwonej

Wiadomość: tel. 074 - 53-40-30

Sprzedam kombajn zbożowy Fortschritt E - 512 i ciągnik rolniczy ZETOR

ROMAN GUMIENICZUK zam.

Rzewuski 31 tel. - 359-95-11

Sprzedam silnik Leyland do kombajnu Bizon do remontu w całości lub na części.

Tel. (083) 3773151

Sprzedam Bizon Super Z 056. Stan bardzo dobry.

ANTONI KORZENIOWSKI zam.

21-350 Międzyrzec Podl. ul. Łosi-

cka 22, tel. 371-67-08

Sprzedam: kombajn ziemniaczany - Anna, siewnik zbożowy - Poznaniak. Stan dobry.

INFORMACJA

Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach zaprasza w dniach 27-28 czerwca 1998 r. na III Regionalną Wystawę Zwierząt Hodowlanych woj. łódzkiego, piotrkowskiego, płockiego, sieradzkiego i skierniewickiego. W programie m. in. :

- prezentacja zwierząt hodowlanych
- konkurs wyrobów mleczarskich
- ekspozycja nowych odmian roślin na polu doświadczalnym Ośrodka
- promocja i sprzedaż środków do prod. rolnej
- fachowe doradztwo
- występy artystyczne

Dojazd: PKP lub PKS trasa Łódź-Główno-Łowicz-Warszawa

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie organizuje w dniach 27-28 czerwca 1998 r. "Dni z Doradztwem Rolniczym".

W programie m.in.: - V Okręgowa Wystawa Zw.Hodowl.

- wystawy
- prezentacje
- pokazy
- kiermasze
- występy zespołów artystycznych

Jakie ustawienie stert, stogów i brogów jest właściwe ?

Ustawiając stertę, stóg lub bróg

Należy pamiętać, że

- dookoła stert i stogów w odległości 3 metry od ich obrysu należy wykonać i stale utrzymywać (np. przez oboranie) pozbawioną materiałów palnych (takich jak np. ściernisko, sucha trawa, gałęzie itp.) powierzchnię o szerokości co najmniej 2 metry
- produkty roślinne muszą być tak składowane, aby niemożliwe było ich samozapalenie (składować suche lub z wykonanym przewiewem);
- w przypadku konieczności składowania produktów nie dosuszonych, należy okresowo sprawdzać ich temperaturę;
- ich strefa pożarowa, czyli przestrzeń z miejscem, w którym sterta, stóg lub bróg zostały ustawione wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz tej przestrzeni, nie może mieć powierzchni większej niż 1000 m², a kubatura 5000 m³.

Miejsce to jednocześnie musi być oddzielone pasami wolnego terenu (nie zabudowany, pozbawiony skła-

dów materiałów palnych) o wymaganej szerokości. Szerokość ta nie może być mniejsza niż dopuszczalne odległości stert, stogów i brogów od budynków, dróg, torów kolejowych, urządzeń i linii wysokiego napięcia, lasów oraz innych stert i stogów.

Odległości dopuszczalne (minimalne) wynoszą:

- 20 metrów od - budynków wykonanych z materiałów niepalnych i z pokryciem co najmniej trudno palnym
- 30 metrów od - budynków wykonanych z materiałów palnych, dróg publicznych i torów kolejowych, urządzeń i przewodów linii elektrycznych wysokiego napięcia, innych stert i stogów, jeżeli stanowią one odrębne strefy pożarowe;
- 100 metrów od - lasów i terenów zadrzewionych

Opracowano
w Wydziale Kontrolno-Rozpoznawczym
KW PSP w Białej Podlaskiej

Wieści z gminy

Gmina Siemień należy do gmin typowo rolniczych, gdzie przeważająca część ludności utrzymuje się z pracy na roli. Na terenie gminy przeważają gleby kompleksu żyniego słabego i b. słabego - ok. 50 % UR to grunty kl. V i VI. Rada Gminy w miarę swoich możliwości stara się pomagać rolnikom. W tym celu w roku 1994 r. została utworzona Fundacja Rozwoju Gminy Siemień poprzez którą przekazywane są celowe dopłaty bezpośrednie dla rolników. Dopłaty kierowane są do : kwalifikowanego materiału siewnego zbóż i strączkowych, sadzeniaków, materiału hodowlanego w produkcji zwierzęcej, wapna nawozowego oraz finansowane jest badanie zasobności gleby. Dopłaty te zachęcają rolników do zakupu materiału wyjściowego (do pr. roślinnej i zwierzęcej) dobrej jakości i wiadomego pochodzenia co ma duży wpływ na wielkości uzyskiwanych plonów i ich jakość. W b.r. na rolnictwo zarezerwowane jest 40 tys. zł i ustalone są następujące dopłaty:
wapno - 15 zł/t, loszka hodowlana - 50 zł do szt., knury i buhaje - 30 % wartości, kwalifikowany materiał siewny

zbóż - śr. 15 zł/q , strączkowych - 25 zł/q, sadzeniaki - 10 zł/q. 1500 zł zarezerwowane jest na badania prób glebowych na zasobność i pH. W tym roku z powyższych dotacji mogą skorzystać rolnicy którzy posiadają UR na terenie gminy Siemień pomimo, że zamieszkują w innej gminie.

Na zakończenie chciałabym przedstawić ile kwotowo wydatkowano śr. pieniężnych na poszczególne działy produkcji w ub. roku:

- pr. zwierzęca - 3937 zł
- pr. roślinna - 8607 zł
- wapno naw. - 8142 zł
- pszczelarstwo - 2000 zł

Ze środków przeznaczonych na rolnictwo sfinansowane były wyjazdy dla rolników na Regionalną Wystawę Zwierząt Hodowlanych w Sitnie i na Polagrę 97 do Poznania.

Maciorowska J.

Zasady bezpiecznej pracy z maszynami rolniczymi podczas wiosennego zbioru traw i zielonek oraz bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin (pestycydów).

Poprzez przestrzeganie i stosowanie się do niżej wymienionych zaleceń uchronisz się przed nieszczęśliwym wypadkiem podczas pracy w okresie wiosennym:

1. Przy nabywaniu sprzętu rolniczego należy zwracać uwagę na oznakowanie sprzętu znakiem bezpieczeństwa "B".
2. Przed przystąpieniem do użytkowania ciągnika, maszyny, urządzenia lub narzędzia należy zapoznać się z zasadami bezpiecznej pracy określonymi w instrukcji obsługi. Ponadto sprawdzić należy prawidłowość działania podzespołów:

- mechanizmów napędowych,
- układu przekazu mocy,
- stanu osłon i zabezpieczeń,
- ciągnik winien spełniać wymogi kodeksu drogowego.

3. Części maszyn rolniczych i urządzeń takie jak: koła pasowe i klinowe, pasy klinowe i transmisyjne, koła zębate, łańcuchy, wały, przekładnie, przeguby oraz końcówki wałów wystające poza gabaryty maszyn powinny być osłonięte w sposób zabezpieczający bezpieczną ich obsługę.

4. Wałki przekazu mocy (wały przegubowo-teleskopowe) winny być osłonięte na całej długości osłoną stałą.

5. Niedopuszczalne jest pozbawianie maszyn i urządzeń osłon fabrycznych oraz praca z tymi maszynami i urządzeniami bez osłon.

6. Nie należy podejmować pracy na maszynach i urządzeniach w stanie nietrzeźwości i złego samopoczucia.

7. W czasie pracy sprzętu osoby postronne winny przebywać w bezpiecznej odległości od współpracującej maszyny z ciągnikiem, np. przy kosiarce rotacyjnej min. 50 m.

8. Podczas każdej przerwy w pracy maszyny rolniczej pamiętać aby:

- wyłączyć napęd w.o.m.
- unieruchomić "zgasić" silnik ciągnika

9. Szczególną ostrożność zachowaj podczas pracy w terenie falistym i na pochyłości.

10. Stosuj bezpieczną technikę jazdy tzn. nie wyłączaj biegu "na luz" i nie "gaś" silnika podczas jazdy.

11. Przy postoju na pochyłości po unieruchomieniu silnika włącz bieg przeciwdziałający staczaniu się sprzętu i zaciągnij hamulec ręczny.

12. Niedopuszczalne jest przewożenie osób na błotnikach ciągników i wewnątrz kabin, chyba że kabina wyposażona jest w dodatkowe siedzenie, a dokument rejestracyjny przewiduje możliwość przewożenia osób.

13. Na agregatowanej maszynie współpracującej z ciągnikiem nie powinny przebywać żadne osoby, jeśli instrukcja

tego nie przewiduje np. sadzarki do ziemniaków, siewniki.

14. Materiały objętościowe (siano) przewożone po drogach publicznych powinny być tak umieszczone i przymocowane, aby nie spadały i nie stwarzały zagrożenia dla innych użytkowników drogi. (max.wys. mierzona od pow.drogi - 4 m. max szer.- 2,5 m).

15. Na transportowanym materiale objętościowym nie można przewozić osób ani żadnych ciężkich lub ostrych przedmiotów.

16. Do schodzenia z materiału ułożonego na środku transportu należy używać odpowiedniej długości drabinki doczepianej do burty podczas przejazdu.

17. Pojazdy konne poruszające się po drogach o zmroku muszą być oświetlone zgodnie z przepisami kodeksu drogowego.

18. Prac związanych ze środkami ochrony roślin (pestycydami) nie mogą wykonywać:

- młodzież poniżej 18 lat,
- kobiety ciężarne,
- ludzie chorzy na choroby układu nerwowego, padaczkę, gruźlicę i inne choroby płuc, przewodu pokarmowego, schorzenia oczu, nerek oraz ludzie w okresie rekonwalescencji,
- nałogowi alkoholicy.

19. Przy wszelkich pracach związanych ze stosowaniem pestycydów należy używać:

- odzieży ochronnej (kombinezon impregnowany z kapturem),
- odzieży roboczej (spodnie, bluza, kapelusz typu rybackiego),
- sprzętu ochrony osobistej (rękawice gumowe, okulary ochronne, ekrany, maski, półmaski, buty gumowe).

20. Do pracy ze środkami ochrony roślin nie należy przystępować na czczo.

21. Środki ochrony roślin (pestycydy) należy kupować i przechowywać w fabrycznych i szczelnych opakowaniach z czytelną etykietą w języku polskim.

22. Po zakończeniu pracy z pestycydami oraz zdjęciu ubrania i bielizny należy dokładnie umyć ciepłą wodą z mydłem ręce i twarz a następnie całe ciało.

INSPEKTOR

d/s Prewencji i Rehabilitacji

mgr inż. Adam Ochnio

KRUS

O/Regionalny w Radymnie Podl.

Zawartość białka w mleku

Wywołanie zmian zawartości białka w mleku pod wpływem żywienia jest znacznie bardziej ograniczone w porównaniu do zmian zawartości tłuszczu. Należy stwierdzić, że zawartość białka w mleku nie zależy wyłącznie od poziomu białka w dawce pokarmowej lub skarmiania pasz wysokobiałkowych. Zawartość tego składnika mleka uzależniona jest także, od równoczesnego podawania krowom pasz wysokoenergetycznych (buraki pastewne, ziemniaki, sianokiszonki). Główną przyczyną niskiej zawartości białka w mleku w okresie letnim są zatem niedobory energetyczne w żywieniu krów. Wskaźnikiem prawidłowego stosunku białka do energii w dawce jest poziom mocznika w mleku. Jeżeli zawartość białka w dawce wynosi 13 % to jest ono w pełni wykorzystane, a zawartość mocznika utrzymuje się w normalnych granicach tzn. 15-20 mg%. Spośród metod żywieniowych pozwalających na zwiększenie zawartości białka w mleku na szczególną uwagę zasługują;

- zmniejszenie stosunku pasz objętościowych do treściwych w dawce,
- zastosowanie pasz wysokobiałkowych,
- zastosowanie aminokwasów syntetycznych (lizyna, metionina)

Zawartość białka w mleku można regulować zimą paszami treściwymi, latem i jesienią wysłódkami suchymi czy ki-

szonką z kukurydzy. O wartości odżywczej mleka decyduje przede wszystkim ogólna zawartość białka, natomiast o jego przydatności technologicznej udział poszczególnych jego frakcji, szczególnie kazeiny, która stanowi około 75-85 % całości białka mleka. Z tego wynika, że córka musi odznaczać się takim samym fenotypem jak matka lub produkować co najmniej jedną taką samą podfrakcję według następującego schematu:

Ojciec (genotyp)	Matka (genotyp i fenotyp)	Córka (genotyp i fenotyp)
A/A	A/A	A/A
A/A	B/B	A/B
A/B	A/B	A/A; A/B; B/B
B/B	B/B	B/B

Poznanie genotypu buhaja jest więc możliwe na podstawie przebadania próbek mleka jego córek i ich matek. Szczególną uwagę zwraca się na kazeinę. Stwierdzono, że krowy o fenotypie kazeiny BB i AB produkują mleko o wyższej zawartości i lepszej krzepliwości białka, a tym samym bardziej przydatne do produkcji serów.

Strącicka A.

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO - HANDLOWE

"TURPASZ" s.c.

08-200 Łosice

ul.1000-lecia P.P.15

Oferuje, po atrakcyjnych cenach, najwyższej jakości pasze i dodatki paszowe renomowanych firm polskich i zagranicznych. Posiadamy przedstawicielstwa firm:

LAND'O LAKES -	pasze i koncentraty
CENTRAL SOYA -	pasze i koncentraty
WPiK Kopytnik -	pasze i koncentraty
POLFA Kutno -	dodatki paszowe
POLFARM Grodzisk Maz. -	premixy i dodatki paszowe
EKOPLON Kielce -	ekomixy
DOLPASZ Wrocław -	premixy
POZBAK Poznań -	premixy
MIKITA Lublin -	premixy
ROLPASZ Gdańsk -	soja i premixy
SANO -	premixy

Posiadamy również w ciągłej sprzedaży lizawki solne, automaty paszowe, poidła i karmniki.

Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerem tel (0 57)357 34 08

VII Warszawski Jarmark Agroturystyczny.

W dniach 9 i 10 maja 1998r. odbył się w Warszawie VII z kolei Warszawski Jarmark Agroturystyczny. Główną ideą organizowanych jarmarków jest promocja i sprzedaż oferty agroturystycznej. Organizatorami tej imprezy są:

- Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczna "Gromada",
- Polska Federacja Turystyki Wiejskiej "Gospodarstwa Gościnne",
- Fundacja "Agroturystyka".

Imprezie patronowali:

- Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki,
- Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Taka forma promocji oferty agroturystycznej organizowana jest dwa razy w roku: w okresie wiosennym i okresie jesiennym. W okresie jesiennym promowana jest przede wszystkim oferta zimowa wypoczynku.

Jak zawsze pierwszego dnia jarmarku odbyło się seminarium dla uczestników. Tematem tegorocznego seminarium były: Czynniki rozwoju turystyki wiejskiej, nowoczesne techniki sprzedaży ofert i rezerwacji w internecie, prezentacja doświadczeń europejskich w tym zakresie.

Na szczególną uwagę zasługuje przedstawienie wykładu pana Janusza Majewskiego, przedstawiciela Biura Menedżerów Marek turystyki Polskiej. Pan Majewski zajmuje się badaniem w zakresie tworzenia produktów markowych turystyki wiejskiej. Jednocześnie przedstawił też wyniki swojej ankiety badań marketingowych w turystyce wiejskiej. Badane były następujące zagadnienia:

1. Oczekiwania wobec turystyki wiejskiej - które elementy są bardzo ważne przy wyborze miejsca na urlop.

Okazuje się, że dla większości klientów bardzo ważnym elementem jest wysoka jakość zakwaterowania, wyżywienia i obsługi oraz wysoka jakość środowiska. Mniej ważne były formy wypoczynku aktywnego (konie, wędkarstwo, rowery), zaś najmniej ważne czynniki to elementy tradycji wiejskiej (folklor, rękodzieło, zabytki, styl życia, imprezy).

2. Poziom świadomości produktu - z czym kojarzy się termin agroturystyka.

Ponad 50% ankietowanych prawidłowo określało ten termin.

3. Moment podejmowania decyzji o zakupie oferty urlopowej.

Najwięcej z ankietowanych podejmuje decyzję o wyjeździe miesiąc lub krócej - 28% oraz 2 - 3 miesiące - 26%.

4. Źródła informacji o ofercie turystyki wiejskiej.

Najwięcej osób za pierwszoplanowe źródło informacji uznało znajomych, drugie miejsce źródła informacji to prasa a następnie foldery i katalogi.

5. Środki transportu wykorzystywane przez turystów krajowych.

79% ankietowanych wyjeżdża samochodem osobowym, 12% korzysta z PKP a 8% z autobusów.

6. Rodzaje wyżywienia turystów.

60% turystów korzysta z wyżywienia całodziennego, przygotowanego przez gospodarzy.

Mam nadzieję, że przytoczone dane ankiety pana Majewskiego będą pomocne dla istniejących gospodarstw agroturystycznych na naszym terenie.

Drugi dzień Jarmarku to promocja ofert turystycznych i agroturystycznych. W tegorocznej imprezie uczestniczyło 44 wystawców i 5 oddziałów OST "Gromada"

Wystawcami byli:

- Ośrodki Doradztwa Rolniczego,
- Stowarzyszenia Agroturystyczne,
- Izby Rolnicze,
- Urzędy Gmin.

Jednocześnie, oprócz promocji ofert turystycznych i agroturystycznych prezentowane było rękodzieło artystyczne, potrawy regionalne. Odbywały się też występy kapel i zespołów ludowych.

Nasz Ośrodek Doradztwa Rolniczego także uczestniczył w tej imprezie. Promowaliśmy, wspólnie z przedstawicielami Białkopodlaskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego nasz region i nasze gospodarstwa. Zainteresowanie mieszkańców Warszawy jest bardzo duże. My jako województwo położone w niedalekiej odległości od Warszawy mamy szansę pozyskać wielu klientów.

Bożena Warda - Główny Specjalista d/s WGD.

Potrawy z warzyw

Warzywa powinni stanowić ważną grupę produktów żywnościowych w codziennym żywieniu człowieka. Dostarczają one witamin i składników mineralnych, działają zasadotwórczo na nasz ustrój.

Szczególnie w okresie letnim mamy duży wybór świeżych warzyw i postaramy się je wykorzystywać. Poniżej podaję kilka łatwych w przygotowaniu potraw, dostępnych w okresie wiosenno - letnim.

Kolorowa sałatka

główka sałaty, pomidor, 2 łyżeczki posiekanej rzeżuchy, kilka rzodkiewek, 2 jajka na twardo, 2 plastry szynki lub mięsa pieczonego.

Wszystkie składniki umyć, pokroić, wymieszać i zalać sosem.

Sos - 4 łyżki oleju, 1 płaska łyżeczka musztardy, pół łyżeczki kwasku cytrynowego, sól, pieprz, trochę cukru. Wszystkie składniki sosu dokładnie wymieszać.

Sałatka francuska

2 ogórki świeże, 4 pomidory, 2 cebule, 2 ząbki czosnku, 2 papryki, 3 jajka, puszka tuńczyka.

Wszystkie składniki umyć, pokroić i wymieszać. Polać sosem jak wyżej.

Szpinak zapiekany

1 kg szpinaku, umyć i chwilę gotować w osolonej wodzie. Odcedzić. Przygotować biały sos - rozgrzać na patelni 2 łyżki masła z dodatkiem 2 łyżek mąki i rozprowadzić 1 szklanką mleka, ciągle mieszając, dodać sól, pieprz i gałkę muszkatołową.

Sos ten wymieszać ze szpinakiem. Prodziż lub naczynie żaroodporne wysmarować masłem i wyłożyć szpinak. Łyżką zrobić dołki, w które wbić surowe jajka. Posypać utartym żółtym serem. Zapiekać około 15 minut.

Sałatka wiosenna

3 jajka pęczek szczypiorku, ogórek świeży, pęczek rzodkiewek.

Jajka ugotować. Pozostałe składniki umyć, pokroić i wymieszać ze śmietaną. Śmietanę wcześniej wymieszać z solą i pieprzem.

Twarożek z rzeżuchą

2 łyżki rzeżuchy, około 15 dkg sera twarogowego, 2 łyżki śmietany, sól, pieprz.

Umytą rzeżuchę drobno pokroić. Ser rozetrzeć ze śmietaną, osolić. Wymieszać z rzeżuchą. Najlepiej smakuje z chlebem razowym.

Zupa ze świeżych ogórków

1 długi ogórek lub dwa krótkie, 1 ząbek czosnku, 1/2 litra ugotowanej wody, szklanka śmietany lub jogurtu, sól, pieprz.

Ogórek zetrzeć na tarce jarzynowej lub zmiksować, dodać roztarty czosnek, wymieszać z ostudzoną wodą i śmietaną.

Następnie dodać sól, pieprz, sok z cytryny, drobnutko pokrojoną rzeżuchę i szczypiorek. Podawać na zimno. Smakuje też na gorąco, podawana z grzankami z chleba.

Wiosenna mieszanka

1 świeży ogórek, pęczek szczypiorku, pęczek rzeżuchy, 1 papryka świeża, 1 główka kapusty pekińskiej.

Składniki pokroić, wymieszać, doprawić do smaku solą, cukrem, połączyć z olejem lub majonezem.

Sałatka z pomidorów w śmietanie

4-6 pomidorów, 2 cebule, 2 kwaszone ogórki, sól, pieprz, 1/2 szklanki śmietany, zielony koper, jajka.

Pomidory, cebulę, ogórki i ugotowane jajka pokroić w słupki, wyłożyć do salaterki, osolić, oprószyć pieprzem, wymieszać ze śmietaną. Podawać z ziemniakami jako danie szybkie np. na kolację. Zamiast jajek można do salátky dodać pokrojony w słupki lub w kostkę ser żółty. Sałatkę posypać posiekanym koperkiem.

Przepisy wybrała: Ewa Ciepielewska
specjalistka terenowa d/s wgd.

Porady pszczelarskie

W czerwcu, w rodzinach pszczelich, jest największa ilość czerwii. Najwięcej też miodu pszczoły zużywają na swoje potrzeby. Całoroczne zapotrzebowanie na pokarm szacuje się na 90 kg miodu i 30 kg pyłku, a od pierwszego oblotu do połowy czerwca, rodzina zużywa przeciętnie 30 kg miodu i 15 kg pyłku.

W czerwcu mogą już panować upały. Jeśli więc trwa pożytek, ważne jest pełne otwarcie wylotów. Nie ma bowiem wtedy obawy wystąpienia rabunku, a duży wylot ułatwia pszczołom wentylowanie gniazda. Zbyt słaba wentylacja powoduje zwiększenie stężenia CO₂ w gnieździe, co niekorzystnie wpływa na rozwój czerwii. Wzrost koncentracji CO₂ o 3% w stadium larwalnym, jest przyczyną skrócenia jęczyczka dorosłej pszczoły, a w fazie poczwarki - ogólnego zmniejszenia wielkości pszczoły.

W czerwcu przeprowadza się przeważnie pierwsze miodobranie. Najlepiej jest wykonać je tuż przed końcem pożytku.

Jeśli jest on obfity, to trzeba miód odebrać wcześniej, aby zapewnić pszczołom miejsce do składania nakropu.

Przed podjęciem decyzji o miodobraniu trzeba zorientować się, czy miód już dojrzał. Jeśli plastry są poszYTE w połowie, uważa się, że można je już wirować. Jeżeli jednak trwa intensywny pożytek i przy potrząśnięciu ramką miód leje się z otwartych komórek, to lepiej jest zabierać wyłącznie plastry prawie całkowicie poszYTE. Dojrzałość odwirowanego miodu poznaje się po charakterystycznym stożku, który tworzy się przy jego przelewaniu.

Czerwiec jest najlepszym miesiącem do wychowu i unasieniania matek pszczelich. Trwające naturalne pożytki, obfitość pyłku, dużo młodych pszczoł w rodzinach, oraz naturalna pora rójek zapewniają, że w tym czasie pszczoły wychowują matki najbardziej dorodne. Matka wychowana przez pszczoły w dobrych warunkach, osiąga rozwój fizyczny taki, jak matka rojowa lub z cichej wymiany. Prawdopodobieństwo powstania w rodzinie pszczelej nastroju rojowego, a także w dalszym etapie wydania przez nią roju, nie jest jednakowe w ciągu całego sezonu produkcyjnego, lecz się zmienia. Wiadomo obecnie, że główne nasilenie rójek przypada na okres od połowy czerwca. Wyraźnie częściej wchodzi w nastrój rojowy i w dalszym etapie roją się rodziny z matkami trzyletnimi, niż z dwu lub jednorocznymi.

Dla uniknięcia nastroju rojowego, zalecenia gospodarki pasiecznej mówią o potrzebie dążenia do tego, by rodziny nie miały matek starszych niż dwuletnie. Niewskazane jest także poddawanie rodzinom matek pochodzących z linii skłonnych do rójki. Utrzymywanie w rodzinie matki starszej jest uzasadnione tylko wtedy, jeżeli jest ona dla nas

cenna ze względu na walory hodowlane jej potomstwa np:

- wysoka produktywność miodowa,
- mała rojliwość,
- łagodność,
- układanie zapasów w gnieździe.

Znaczenie wymiany matek w pasiece nie jest doceniane przez wszystkich pszczelarzy. Tymczasem posiadanie młodych matek, wyselekcjonowanych pod kątem wydajności miodowej, niskiej rojliwości i małej złośliwości, to czynnik, który chyba najbardziej, oprócz wielkości pożytku, decyduje o wynikach pracy pszczelarza. Poza tym matki młode intensywniej czerwią, a rodziny z nimi lepiej zimują i rzadziej wchodzi w nastrój rojowy. Częstość wymiany matek zależy od różnych czynników. Podstawowym jest jakość matki, którą pszczelarz powinien oceniać na podstawie całego sezonu. Poza tym w pasiece, w której matki są eksploatowane szczególnie intensywnie, na przykład w wędrowniej, wykorzystującej kilka pożytków w roku, wymiana powinna być częstsza, nawet coroczna. Za najdłuższy okres użytkowania matki w pasiece produkcyjnej uważa się 3 lata.

Metod poddawania matek rodzinom pszczelim jest wiele, żadna jednak nie zapewnia 100% przyjęć. Skuteczność tego zabiegu zależy od wielu czynników. Jednym z nich jest jakość matki. Bardzo ważne jest też, czy w okresie poddawania matek jest pożytek, oraz jaki jest skład biologiczny rodziny pszczelej. W okresie trwania pożytku pszczoły znacznie chętniej przyjmują nową matkę. Na przykład w czerwcu poddawanie matek jest z reguły uwieńczone sukcesem, podczas gdy w lipcu i sierpniu wiele matek nie zostaje przyjętych. Najchętniej akceptują nową matkę pszczoły młode. Poddawanie matek do odkładów pozbawionych pszczoł lotnych, jest znacznie pewniejsze niż do normalnych rodzin. Przyjmowaniu matek sprzyja również brak czerwii w ulu.

Zawsze chętniej przyjmowane są matki unasienione niż nieunasienione, dlatego też, w pasiece produkcyjnej powinno się pełnowartościowym rodzinom poddawać wyłącznie matki unasienione.

Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Grabanowie zaprasza pszczelarzy i sympatyków pszczelarstwa w dniu 21 czerwca 1998r. o godzinie 10⁰⁰ na seminarium nt: "Potrzeba zachowania pszczoły rasy środkowo-europejskiej" z udziałem dr hab. Zygmunta Jasińskiego z SGGW w Warszawie. Seminarium odbędzie się w siedzibie ODR w Grabanowie.

W tym dniu będzie możliwość zakupu matek pszczelich.

*oprac.: specj. ODR d/s pszczelarstwa:
Lewandowska M., Kałabun M., Osielski K.*

Autoryzowany Dealer

Alfa Laval Agri

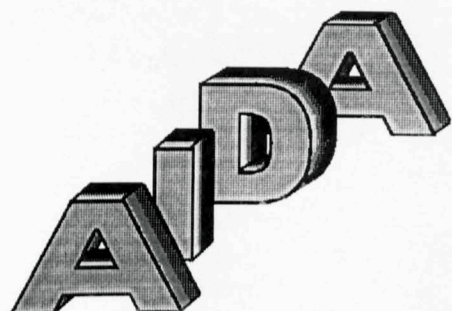
oferuje:

- urządzenia udojowe
- urządzenia do schładzania mleka
- systemy do usuwania obornika
- środki higieny zwierząt
- środki do mycia oraz dezynfekcji urządzeń udojowych
- regeneracja pulsatorów HP 100
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

ZAPRASZAMY

Jarosław Michalak
Janówka 23
21-500 Biała Podl

tel 341 97 94
090 37 82 81

"AIDA" SP. Z O.O.

Tel./Fax (0 83) 343 77 57 344 33 95 342 02 60
21-500 Biała Podlaska ul Gwardii Ludowej 17b

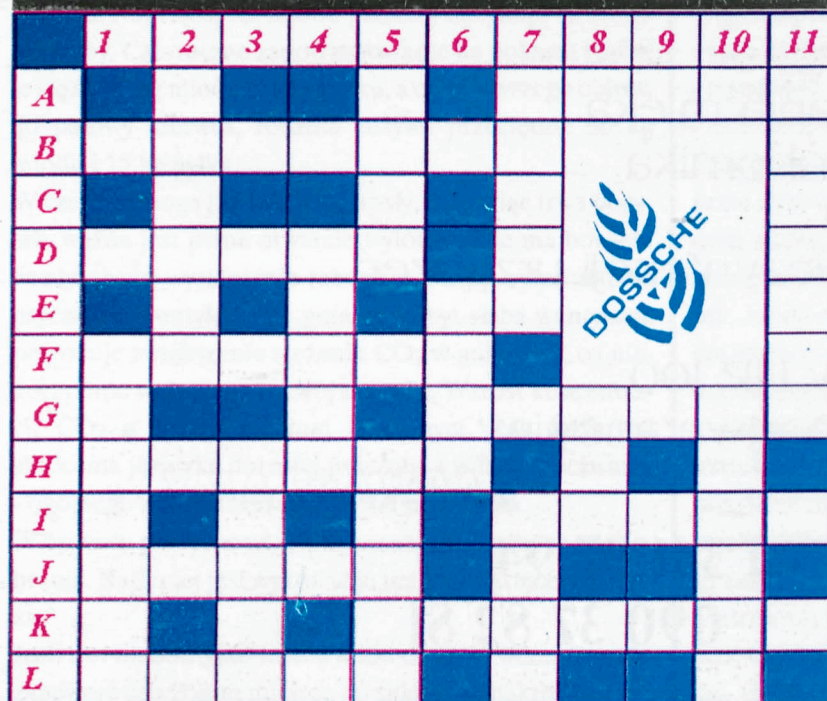
Oferuje

Pasze i koncentraty firmy "Cargill"
Nawozy wapniowo - magnezowe
Automaty paszowe , opryskiwacze
Preparaty mlekozastępcze i dodatki witamin.
Środki higieny "Eutra"
Nawóz doglebowy RSM 32%
Możliwość zakupu na raty

możliwość zamówień
telefonicznych

Magazyn ul. Gwardii Ludowej 17b- kierunek Sielczyk dojazd linią nr 9

Krzyżówka 6/98

Wśród uczestników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr. 6/98 do dnia 15 07 1998 r. rozlosujemy worek paszy ufundowanej przez firmę DOSSCHE.

Podajemy wykaz oferowanych pasz:

- DLA TRZODY:

Prestarter 25 kg dla prosiąt.
Starter 50kg dla warchlaków o wadze 15-35 kg.
Grower 50kg dla warchlaków o wadze 35-70 kg.
Finiszer 50kg dla tuczników o wadze pow 70 kg.

- DLA DROBIU:

Mieszanka dla kurcząt 25kg. 0-6 tygodni
Mieszanka ekstra dla niosek 50kg.

- DLA BYDŁA:

Granulat dla cieląt 25 kg
Dla bydła mlecznego Extra 50kg

Prosimy przesłać rozwiązanie krzyżówki na karcie pocztowej na adres redakcji wraz z wyborem proponowanej paszy. Rozwiązania bez wyboru paszy nie będą uwzględniane.

Za rozwiązanie krzyżówki nr 4/98 „Klamstwo ma krótkie nogi” nagrodę w formie 1 worka paszy: Granulat dla bydła mlecznego Extra wylosował Pan Jan Potapczuk zamieszkały ul. Zamojskiego 74 21-205 Jabłoni.

Sponsorem krzyżówki jest:

DOSSCHE POLAND PASZE KONCENTRATY PREMIXY

Przedstawiciel PIOTR LIMOWSKI tel. 0 90 227 523

POZIOMO: A-7) Koryto do pojenia koni. B-1) W starym drzewie. D-1) Składnik gazu ziemnego. E-6) Mieszkanie malutkiej Mai. F-1) Gra na bębnie. G-6) Imię żeńskie. H-1) Polski mistrz kierownicy. I-7) Klamstwo, oszustwo. J-1) Część koszuli. K-5) Idiota dureń. L-5) Paryski chuligan.

PIONOWO: 2-G) 1-F) Rządzi w bloku. 2-A) Lipowe lub grabowe. 3-H) Torebka na dawne pieniądze. 4-D) Starogrecki rynek. 5-A) Mongolski władca feudalny. 5-H) Znak graficzny, łączy lub dzieli wyrazy. 6-E) Na końskim łbie. 7-A) Z młotem w ręku. 8-G) Rzeka w afryce. 10-G) Kot w paski. 11-A) Dział królowej nauki.

F-1	B-7	K-7	B-2	D-11	I-10	I-1		D-5	K-5	E-4	G-6	A-9		L-5	L-3		E-2	H-8	K-8	B-11	D-2

Opracował Jerzy Mędra

ADRES REDAKCJI:

Grabanów 21-500 Biała Podlaska
Tel. Biała Podlaska (0 83) 343 37 92, 343 38 66.
Dyrektor (0 83) 341 12 55
Fax (0 83) 343 81 98

Adresy i telefony Rejonowych Ośrodków

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel. 343 32 34
Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9 tel. 352 84 06
Parczew ul. Piwonia 50 tel. 354 24 74
Łosice ul. Piłsudskiego 6 tel. 357 26 65
Wiśznice ul. Warszawska 13 tel. 378 22 49

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kuresza, B. Filatiuk, B. Michalczyk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Strąciecka, A. Radzikowska, B. Wądra, E. Piwońska, A. Żurkowska, specjaliści terenowi doradztwa rolniczego i specjalistki WGD.

SKŁAD KOMPUTEROWY: M. Zajac, A. Mazur

DRUK: I. Wagner - Poligrafia ODR Nr. Zamówienia 98 nakład 3500 szt